

Repelesin Jon dai nıñıl ū kıl tıkak

1 Yad Jon, God wög gi ūeb bi ne alap midebin. Mınım ūu kıl tikebin nıb aul, ned misej ma nıñlak. Bin bi God nop wög gi ūibal okok, tap tari tari ulep gınigab ak nıñlaŋ, agıl, God ne Jisas Krais nop agek, ne pen ejol ne ak ag yokek apıl gek, yad dai nıñnek. **2** Dai nıñnek nıbak, God mınım ne agak ak abe, Jisas Krais mınım ne agak ak abe nıñnek ak, mij nıbaul ūu kıl tikebin.

3 Ulep mideb, tap tari tari dai nıñnek ak magılısek wagın gıl gi dam amnígab. Nıbak, bin bi mınım ūu kıl tikebin nıb aul kiri ke udın li nıñnıgal okok abe, bin bi ognap udın li nıñ agel peyig nıñnıgal okok abe, God Mınım nıbaul nıñ dıl kisen genıgal ak, God gek, miñ miñ gınigal.

*Jon bin bi cöc aknıb ar onıd midebak okok kırop
mınım ag ūak*

4 Yad Jon nıbep bin bi Esia Propins karıp lim sıkol ke ke aknıb ar onıd Krais cöc ne midebim okok, mij aul ūu kıl tikebin.

God ne miñi mideb, bırarık ped okok mıdoligip, kisen per per nep midenigab God nıbak, nıbep yımig nıñıl, di tep gıl, kod midek, nıbi kapkap sain tıkıl mıd tep gi midenimib. God nıbak abe, kaun ar onıd sea kinj bisigep ne ar sıňak midebal okok abe, nıbep yımig nıñıl, di tep gıl, kod midek, nıbi kapkap sain tıkıl mıd tep gi midenimib.

5 Jisas Krais, mînîm tep ak damîl, God agak rek nep gîl kîmîl, wagîn gî warîkîl, karîp lîm okok kiñ mîdebal okok kîrop magîlsekkod mîdeb Bî Kîb ak, ne ak rek nep nîbep yîmîg nîjîl, dî tep gîl, kod mîdek, nîbi kapkap sain tîkîl mîd tep gî mîdenimîb.

Ne cînop mîdmagîl lîl, lakañ ne yapek kîmîl,
tap si tap tîmel gîpîn gac ak lîg gî yokîp.

6 Cîn Kiñ kîb Jisas Krais karîp ne mîdîl,
Nap God nop sobok gep bin bî ne mîdobîn.
Nîb ak, Jisas Krais, Bî melîk tep sek ak, Bî kîlîs
yîb ak,
yîb ne ak per nep per nep agon ar amnañ!
Nîb aknîb rek tep.

7 Pen nîjîm! Ne seb bad sek apek,
bin bî karîp lîm okok nîb okok nîb magîlsekk
nop mîseñ nîjnîgal.

Bî nop golîñ dî piñ lîlak okok abe
magîlsekknop mîseñ nîjnîgal.

Nop nîjîl, bin bî karîp lîm okok nîb okok nîb
magîlsekk,
tari gînîg nîg gîpîn, agîl, molîl gek sîl kîb
agnîgal.

Nîjîd, nîg gînîgab me ak!
Nîb aknîb rek tep.

8 God Bî Kîb kîlîs ke sek tap okok magîlsekk
gînîmîj rek nep mîdeb ak, ne mîñi mîdeb,
birarîk ped okok mîdoligîp, kîsen per nep per
nep mîdenîgab. Ne agîp, “Yad nep gen, tap okok
magîlsekk wagîn gîl mîdeb. Yad nep gen, tap okok
magîlsekk kîr gînîg gînîgab,” agîp.

Jon dai nîjîl Jisas nop nîjâk

9 Yad namam n̄bi Jon, Kiŋ c̄n Jisas kar̄p ne m̄d̄l, nop w̄ög ḡ ŋon, bin b̄ okok c̄nop ḡ t̄mel gel, gos par ma n̄ŋj̄l, gos sek m̄d̄l, nop ma k̄r̄g ḡl, k̄l̄s ȳb ḡl gon ameb. Yad God M̄n̄m ak ag ŋ̄l, Jisas ap̄l m̄n̄m tep c̄nop ag m̄seŋ lak m̄n̄m n̄ŋj̄d n̄bak ag ŋ̄n, ȳp m̄n̄ l̄l, dam ŋ̄g solwara t̄b k̄s gak airan Patmos s̄ŋjak l̄lak.

10 Airan Patmos s̄ŋjak m̄den, B̄t K̄b ŋ̄n ne alap, God Kaun ak ȳp bak lek n̄ŋl̄g ḡ, k̄d yad okok ar m̄n̄m k̄b alap, ak̄l maḡl rek aḡl agak,

11 “Nak tap tari tari n̄ŋn̄gaban okok, mij ŋ̄ nu k̄l t̄k̄l, bin b̄ taun k̄b ke ke akn̄b ar oŋ̄d Krais cōc ne m̄debal okok, k̄rop mij n̄bak yokek amnaŋ. Epesas alap, S̄mōna alap, Pegamam alap, Taiataira alap, Sadis alap, Piladelpia alap, Leodisia alap yokek amnaŋ,” agak.

12 M̄n̄m n̄b agek n̄ŋl̄g ḡ, yad b̄ m̄n̄m ageb n̄bak n̄ŋjin, aḡl, adik ḡl n̄ŋnek, lam kab gol d̄l ḡlak akn̄b ar oŋ̄d s̄ŋjak m̄deek.

13 Pen lam nab n̄b s̄ŋjak, yad n̄ŋnek, b̄ ŋ̄ rek b̄t alap m̄deek. Ne wal̄j par k̄b ȳb alap ȳmek tob gol ne kar̄kak; kab gol d̄l ḡlak s̄ib nag k̄b alap d̄t pabil nab s̄ŋjak alan̄ pog lak.

14 Nab̄c cōg k̄mkas ne ak, kaj sipsip kas t̄d m̄deb rek, aka seb t̄d m̄deb rek, lak. Ud̄n ne ak, mab m̄laŋ rek m̄deek.

15 Tob k̄d ne ak, tap kapa k̄l̄s “bras” apal ak daḡlel, ȳn open d̄p rek ak gak. Pen m̄n̄m ne ak, ŋ̄g s̄t̄j k̄b p̄ŋj̄l gu aḡp rek ak agak.

16 ŋ̄nmaḡl ȳp̄id k̄d ne ak, gap akn̄b ar oŋ̄d ak d̄l m̄deek. Pen tu par k̄d gol gol gak alap meg m̄gan ar alan̄ ap ran jakak. M̄lik jo m̄lik ne ak,

pıb nab epel apıl, melık kıl yıb agıl gıp rek gak.

¹⁷ Yad nop nıñıl, tob wagın ne sıňak ap yap gon yımıl, bin bı kımbal kalau gıp ak rek middenek. Nıg gen, nıñ yıpıd kıl pıs ne ak yıp dı nıñıl agak, “Ma pırıknımın! Yad ke gen, tap okok magılsek wagın gıl mideb. Yad ke gen, tap okok magılsek kır gınıg gınıgab.

¹⁸ Yad me Bi Per Komıñ Mideb ak. Ned kımnek ak pen nıñan! Miñi komıñ mıdıl, per nep per nep komıñ middenıgain. Yad ‘Kımeb Won’ ak kod midebin. Bin bı kımıl, am ‘Çıp Kaunan Karıp’ midebal okok, yad pıyam ur ak dı mıdıl, ‘Çıp Kaunan Karıp’ kau ak abe, bin bı ‘Çıp Kaunan Karıp’ sıňak midebal okok abe, kod midebin. Yad kıjıñ yikenıgain kırı ak rek nep komıñ amnígal.

¹⁹ “Nıb ak, tap tari tari nıpan ak mıj ñu kıl tıknımın. Miñi geb rek nıñıl, kisen gınıgab rek nıñıl, magılsek mıj eyań ñu kıl tıknımın.

²⁰ Pen tap nıñesan okok, mınım wagın ak nıg gıl mideb: İam gol dıl gılak aknıb ar onıd nıñesan okok, bin bı karıp lım ke ke aknıb ar onıd Krais cöc ne midebal okok nıñesan. Pen gap aknıb ar onıd ñınmagıl yıpıd pıs kıl yad ar ak nıñesan okok, ejol cöc aknıb ar onıd kod midebal okok nıñesan,” agak.

2

*Krais bin bı ne Epesas midelegipal mınım ag
ñeb*

¹ “Pen taun kıl Epesas Krais bin bı ne midebal okok, ejol kırop kod mideb ak nop mınım ñu kıl tıkił agnímın:

‘Bî gap aknîb ar onjîd ñînmagîl yîpîd pîs kîd ne ar ak dîlîg gi, lam gol dîl giłak aknîb ar onjîd nab sîñak ajeb ak, Epesas bin bî kod mîdeban okok kîrop mînîm nîbaul ag yokîp.

2 Ne agîp,

“Nag ar nîbi gîpîm ak yad bîr nîpin. Nîbi wög kîlîs gîl gi damîl koslam mîdîl, ma yo nîpîm ak, nîpin. Bin bî gi tîmel gîpal okok kîrop nîjem, nîbep tep ma gîp. Bî Jisas mînîm dad ameb mîdobîn, agîl, mînîm esek apal okok kîrop nîj tep gîl, asîk mosîk gîpîm.

3 Yîp nîj dîl mînîm yad agem nîbep mîker ñel, ma yo nîñîl, yîp eip cîg gîlîg gi nep mîdebîm ak, yîp tep gîp.

4 “Pen yad mînîm alap mîdeb. Yad eip ned cîg gîl mîdmagîl yîb lîl mîdölîgîpîm mîñ ar ak dam yokpîm akal?

5 Ned yîp mîdmagîl lîlîg gi, gi tep göligîpîm mîñ tep nîbak, tari gînîg kîrîg gîpîn agîl kauyan dîl, ned mîd tep göligîpîm rek mîdenîmîb. Mer ak, yad apîl lam nîbep ak dî pîlî gi dînîgain.

6 “Pen ar alap gîpîm ak, yîp tep gîp. Bin bî kîri bî Nikolas mînîm tom ne ak dîl, nag tîmel ar ak gel yîp tep ma gîp rek, nîbep ak rek nep tep ma gîp.

7 “Nîbi bin bî gos tîmîd mîdonîmîj okok, God Kaun ne Krais bin bî ne mîdebal karîp lîm ke ke okok kîrop mînîm ageb ak nîj tep gînîmîb.

Bin bî mîker apek, gos par ma nîñîl, yîp cîg gîlîg gi nep mîdenîgal okok, ñîn kîsen onîgab ak kîrop agen, per komîj mîdep mab magîl God wög dai tep ne ar alan tanîb ak dîl ñîñînîgal,” agîp, ’agnîmîn.

*Krais bin bı ne Sımöna mìdeligipal mìnım ag
ñeb*

8 “Pen taun kib Sımöna Krais bin bı ne mìdebal okok, ejol krop kod mìdeb ak nop mìnım ñu kıl tıkıl agnımın:

‘Bı ne gek, tap okok magilsek wagın gıl mìdeb ak; Bı ne gek, tap okok magilsek kır gìnig gìnigab ak; Bı kìmıl kauyan warıkak ak, Sımöna bin bı kod mìdeban okok krop mìnım nıbaul ag yokıp.

9 Ne agıp,

“Yad nıpin, bin bı ognap, cı̄n God bin bı yıpıd gıl mìdobın apal ak pen Seten sobok gep karıp ne mìdıl, nıbep mìnım dılıg gi mìdebal. Mìker nıbi tari tari mìdeb okok, yad ak rek nep nıpin. Nıbi bin bı yım gep rek mìdebim ak pen yad nıpin God udın yırık ar ne ak nıbi bin bı gep yıb mìdebim.

10 Nıbep mìker gìnig geb ak, gos kib ma nıñnímib. Nıñím! Ulep mìdeb, Krais nop cı̄g tep gipal aka ap yap paknígal, agıl, Seten gek, nıbep ognap di miñ liniagal. Nıbep ñin akniwajrem alan ak rek gi tı̄mel gılıg gi mìdenígal. Pen nıbep tari tari gıl, pıs nep ñag pak liniig genígal ak, gos par nıbak ma nıñnímib. Yıp cı̄g gılıg gi nep mìdem ñag pak lenígal ak, nıbep per komıñ mìdep usajıl bad ak ñinígain.

11 Nıbi bin bı gos tı̄mid mìdonımın okok, God Kaun ne Krais bin bı ne mìdebal karıp lı̄m ke ke okok krop mìnım ageb ak nıñ tep gìnímib.

Seten nıbep neb neb gìnigab ak pen bin bı yıp cı̄g gılıg gi nep mìdenígal okok, yur kib dıl kimbäl rek ak kauyan ma kı̄mnıgal,” agıp,

agnimın.

*Krais bin bı ne Pegamam midelegipal minim ag
ñeb*

12 “Pen taun kib Pegamam Krais bin bi ne midebal okok, ejol krop kod mideb ak nop minim nu kıl tikil agnimin:

‘Bi tu par kid ne gol gol kid mideb ak, Pegamam bin bi kod mideban okok krop minim nibaul ag yokip.

13 Ne agip,

“Yad nippin, nibi koslam yib midebitm. Bin bi karip lim nibi midebitm nab sijak, Seten kinj rek kod mideb. Pen nibi minim yip ak nj dtep gil, yip cig gi tep gilig gi midebitm. Karip lim Seten kod mideb nibak, namam Adipas minim tep yad ak bin bi okok krop ag ni midek, nop nag pak lilkak ak pen yip ma krig gitpek.

14 Pen minim ognap mideb. Bin bi nibi ognap, Belam minim ag noligip rek ag nibal. Bi Belam nibak, Belak nop timid ukek me, Belak ne am Isrel bin bi okok krop lip gi dad amek, kiri yip krig gil, tap nijeb tap yokop god esek okok nop pak sobok gi noligipal ak niboligipal. Belak Isrel bin bi krop agek, kiri bin si bi si goligipal.

15 Isrel bin bi birarik okok goligipal rek, nibi ognap bi Nikolas minim esek ne ak dil, nag timel ar ne ak kisen gil gem ameb.

16 Nib ak, tap si tap timel gitrim ak, tari ginig nig gitpin agil, krig ginimib. Pen nig ma ginigabitm ak, yad ulep kasek apil, tu par kid meg

mığan yad eyan nıb apjakeb ak dıl, bin bı nıg
gipal okok eip pen pen gınıgain.

17 Nıbi bin bı gos tımid mıdonımınj okok, God
Kaun ne Krais bin bı ne mıdebal karıp lım ke
ke okok kırop mınim ageb ak nıŋ tep gınımıb.

Seten nıbep neb neb gınıgab ak pen bin bı
yıp cıg gılıg gi nep mıdenıgal okok, yad tap
ñınejeb mana we gılak ak ognap ñen ñınenıgal.
Pen kırop kab tıd ke ke ñınígain. Kab ñınígain
ar nıb okok, yıb kisen nıb ak tık ke ke
nokım nokım ñınígain, bin bı dınígal okok nep
ñınenıgal,” agıp, ’agnımın.

*Krais bin bı ne Taiataira mıdeligipal mınim ag
ñebe*

18 “Pen taun kıb Taiataira Krais bin bı ne
mıdebal okok, ejol kırop kod mıdeb ak nop
mınim ñu kıl tıkıl agnímın:

‘God Ñı ne, udın mab mılań rek mıdek nınlıg
gi, tob kıd ne ak, kapa bras apal ak dagılel yın
gopen tık dıp rek mıdeb ak, Taiataira bin bı kod
mıdeban okok kırop mınim nıbaul ag yokıp.

19 Ne agıp,

“Nag ar nıbi gıpım ak yad bır nıpin. Yıp abe,
bin bı okok kırop abe mıdmagıl lıl, kılıs gıl yıp
wög gılıg gi nep mıdebım ak, yad nıpin. Ai
mam okok pen pen dı tep gıl, gi ñıl, mıker apek
koslam mıdıl gos par ma nıpım ak, yad nıpin.
Gıpım nıbak, ned sıkol sıkol göligipım ak pen
mıni tapın gıpım ak, yad nıpin.

20 Pen mınim alap mıdeb. Bin Jesebel ak ma
ag yokpım. Mınim esek agıl, yad God mınim
agep bin alap mıdebin agıp. Bin bı yıp nıŋ

dipal okok krop minim esek ag nil, lip gi dad amek, kiri yip krig gil, bin si bi si gipal. Ne krop agek, tap ninjeb tap yokop god esek okok nop pak sobok gi nabal ak nabal.

21 Ne nag timel ar nibak krig gil mid tep ginimin aka agil, niñ mid mer niñil krig gipin.

22 Nig gip rek yad nop abañ ar sijak yoken, nop minak kib gek, yur kib yib dinigab. Bin bi ne eip bin si bi si gipal nib okok, tap si tap timel gipal ak, tari ginig nig gipin agil, ma krig ginigal ak, krop ak rek nep gen, minak kib gek, yur kib yib dinigal.

23 Bin bi nop kisen gipal okok krop pis nep niag pak lenigain me, bin bi yad karip lim ke ke cõc ke ke midebal okok, yip niñ tep gil niñigal, yad bin bi gos timid nab nibep eyan niñ tep gil, magilsek gipim gipim rek niñil, nibep nokim nokim pen nibak rek niñigain.

24 Pen nibi Taiataira bin bi ognap, bin nibak minim timel ag nib minim ak ma dil, Seten minim timel yipil apal minim ak ma dipim rek, minim miker ognap sek nibep ma agnigain.

25 Pen yip niñ dil cig tep gipim nag ar ak di cici lil midem midem, kisen yad niñigain!

26 Bin bi yip cig tep gilig gi nep mid damil, miker apek yip ma krig ginigal okok, yad krop agen, bin bi karip lim ke ke okok krop kod midenigal.

27 Tari ginig: Bapi minim alap yip agil agak, 'Yad agen, ne ain yir alap dil,
tin cog okok pak jisipik masipik gipal rek,
bin bi karip lim ke ke okok

kılış tımel yib gıl kırop kod middenigab,’ agak.

28 Pen bin bi yip nij dıl cıg tep gıl nag tep ar ak di cici gılıg gi middenigal okok, kırop gap poglin tep karip lim jin parıkek niñlig gi niñpal rek ak niñigain.

29 Nibi bin bi gos tımid middenimın okok, God Kaun ne Krais bin bi ne midebal karip lim ke ke okok kırop minim ageb ak niñ tep ginimib,” agip,’ agnimin,” agak.

3

Krais bin bi ne Sadis midelegipal minim ag ñeb

1 “Pen taun kib Sadis Krais bin bi ne midebal okok, ejol kırop kod mideb ak nop minim nu kil tikil agnimin:

‘Bi God Kaun tam pak aknib ar onid lip ak abe, gap aknib ar onid ak abe di mideb ak, Sadis bin bi kod mideban okok kırop minim nibaul ag yokip.

Ne agip,

“Nag ar nibi gipim ak yad bir niñpin. Bin bi okok niñel, komij midil yip kisen gipim rek lip pen pis nep kimil yip kisen ma gipim.

2 God yad minim ageb rek gi damil, nab siñak kırıg gipim ak, God nop tep ma giñp. Niñbak, udin nibi miñlin mideb ak rek, warikil, komij won nibi kır giñig geb ak niñ tep gem, kılış giñimin.

3 Niñ ak, Krais minim tep ak ag ñelak niñim ak, niñ di wös gıl, tap si tap tımel gipim ak, tari giñig niñ gipin agıl, kırıg gıl, Krais minim tep ak ageb rek giñimib. Pen wiñin saköl kiniñ ma

warıkniğabım ak, yad bı tap si dep bı okok nıñ
mıdel ma opal rek ak apen, nıbi nıñıl pak plöplö
gınıgabım.

⁴ Pen nıbi Sadis bin bı mıdebım okok, bin bı
ognap walıj kırı gel acır ma gıp; mınım tep yad
nıñ dıl, ageb rek nep gılıg gi mıdebal rek, kırı
walıj tıd lıl, yad eip ajenıgal.

⁵ Bin bı mıker apek, kılıs gıl, yıp nıñ dı wös
gıl, cıg gılıg gi nep mıdel amnıgab okok, yad
kırop ak rek nep walıj tıd tep nıbak lı nıñıgain.
Pen yıb kırı per mıdep buk eyań ū kıl tık len
mıdeb ak, ma lıg gi yoknıgain, mer. Bapi abe,
ejol ne okok abe nıñ mıdel nıñlıg gi, bin bı yad
mıdebal, agıl, mısen agnıgain.

⁶ Nıbi bin bı gos tımid mıdonımıñ okok, God
Kaun ne Krais bin bı ne mıdebal karıp lım ke
ke okok kırop mınım ageb ak nıñ tep gınımıb,”
agıp,’ agnımın.

*Krais bin bı ne Piladelpia mıdeligipal mınım ag
ñeþ*

⁷ “Pen taun kib Piladelpia Krais bin bı ne
mıdebal okok, ejol kırop kod mıdeb ak nop
mınım ū kıl tıkıl agnımın:

‘Bı Sıñ ak; Bı mınım nıñıd yıb ageb ak; kıñ
Depid ki ur ne ned kod mıdoligip ak, Bı ki ur
nıbak mıñi dıl mıdeb ak, kıjon yıkek, bin bı
ognap gi nıñımel rek ma lıp; pen kıjon gi ñek,
bin bı ognap yıknımel rek ma lıp. Bı nıbak
nep, Piladelpia bin bı kod mıdeban okok kırop
mınım nıbaul ag yokıp.

⁸ Ne agıp,

“Nag ar n̄ibi ḡip̄im ak yad b̄ir n̄ip̄in. N̄ibi bin b̄i kon̄ai ma m̄ideb̄im ak pen m̄in̄im ȳip̄ n̄iñ d̄i w̄ös ḡil, n̄ibi bin b̄i yad m̄ideb̄im m̄in̄im ak m̄isen̄ ag n̄ib̄im. N̄ibak, n̄ibep k̄ijon̄ ȳiken̄, bin b̄i ognap ḡi n̄in̄imel rek ma l̄ip̄.

9 Bin b̄i ognap, c̄in̄ God bin b̄i ȳip̄id ḡil m̄idob̄in apal ak pen Seten sobok gep karip̄ ne m̄idebal. Pen yad k̄rop gen, k̄iri maḡilek am tob wagin̄ n̄ibep s̄in̄ak koḡim ȳim̄il, k̄ibor k̄yan̄ ḡil, yad n̄ibep m̄idmaḡil l̄ip̄in ak n̄in̄n̄imel.

10 N̄ibep ḡi t̄imel ḡipal ak pen n̄ibi yad apin rek nep ḡil, gos par ma n̄in̄il, k̄ilis ḡil, w̄ög ȳip̄ ḡiliç ḡi m̄ideb̄im rek, bin b̄i l̄im dai ar wagin̄ aul ke ke okok, ȳip̄ c̄ig ḡi m̄idenigal aka ȳip̄ k̄irig ḡin̄igal aḡil, k̄rop maḡilek m̄iker n̄in̄igain n̄in ak, n̄ibep abe ma n̄in̄igain.

11 Ulep m̄ideb̄ n̄in̄igain. M̄in̄im tep yad n̄iñ d̄ip̄im ak, n̄iñ d̄i k̄ilis ḡil, ȳip̄ c̄ig ḡiliç ḡi nep m̄idem, per komiñ m̄idep usajil bad n̄ibep n̄in̄igain apin ak, bin b̄i ognap p̄ili ḡi dad amn̄imel rek ma l̄in̄igab.

12 Bin b̄i an God M̄in̄im ageb rek gek, nop ḡi t̄imel gel, gos par ma n̄in̄il, God M̄in̄im ageb rek nep ḡi damil, ȳip̄ c̄ig ḡiliç ḡi nep m̄idenigab ak, yad nop gen, God yad sobok gep karip̄ ak sap k̄ib alap rek m̄idenigab. God sobok gep karip̄ n̄ibak ne per per nep m̄igan nab adan̄ m̄idil, m̄is ken ma amn̄igab. Yad wak ar nop, God yad ȳib ne ak abe ñu k̄il t̄ik̄il, God yad taun k̄ib ne Jerusalem k̄isen n̄ib seb kab ar alan̄ s̄in̄ak n̄ib on̄igab ak, taun k̄ib n̄ibak ȳib ak abe ñu k̄il t̄ik̄il, ȳib yad k̄isen n̄ib ak abe ñu k̄il t̄ik̄il ḡin̄igain.

13 N̄ibi bin b̄i gos t̄im̄id m̄idon̄im̄in̄ okok, God

Kaun ne Krais bin bi ne midebal karip lim ke
ke okok krop minim ageb ak ninj tep ginimib,”
agip,’ agnimmin.

*Krais bin bi ne Leodisia mideligipal minim ag
ñeb*

14 “Pen taun kib Leodisia Krais bin bi ne
midebal okok, ejol krop kod mideb ak nop
minim ñu kil tikil agnimmin:

‘Bi yib ne “Nig Aknib Rek Ginimij” ak; Bi,
God ne agek, tap okok magilsek gi lak ak; Bi ne
God ageb rek nep gil, minim tep ak dam yipid
gil nep ag ñib ak, Leodisia bin bi kod mideban
okok krop minim nibaul ag yokip.

15-16 Ne agip,

“Nag ar nibi gipim ak yad bir nipin. Yip
pis nep ma cig gipim; yip pis nep ma kirig
gipim. Minim tep yad ak pis nep ninj dil, ageb
rek ginimib aka pis nep kirig ginimib ak tep!
Yip gos ar ar nep nipim rek, nbep wök yoknig
gebin.

17 Nibi apim, ‘Cin bin bi gep mid tep gipin;
tap cin konai mideb; tap alap ulep ma gip,’ apim
ak pen minim ma nipim ak, nibi bin bi tam okok
rek midebitm; nibi bin bi yim gep rek midebitm;
nibi bin bi tap ma mideb rek midebitm; nibi bin
bi udin kwoi midebitm; nibi magil nep midebitm.

18 Nib ak me, nbep minim agnig gebin aul
ninj tep gil, nib aknib rek nep ginimib. Bin bi
yim gep rek midebitm rek, yip apil kab gol yad
dagilen yinil dai dai sek ma mideb ak tauil me,
bin bi gep midenigabim. Magil nep midebitm ak,
bin bi ninjel nabijg ginimij rek lip rek, yip apil

walij t̄id alap tauil l̄im. Udin ma n̄ipim rek, yip apil udin marasin alap tauil l̄il, udin kwoi gip ak n̄il niñigabim.

19 Bin bi krop midmagil lipin okok gi timel genigal ak, yad krop ma k̄irig ginigain; mid tep gilan, agil, miker n̄iliq gi timid ukpin. Nib ak, gos kilis niñil, tap si tap timel gipim ak, tari ginig niq gipin agil, pis nep k̄irig gil, mid tep ginimib.

20 Niñim! Yad apil, soñ ar eyan midlig gi, kijon pak gu gu gilig gi kod midebin. Bin bi an minim yad ak niñil kijon yikenigab ak, yad karip n̄ilik migan ne ak amil, eip tap nibil jim n̄il midonigabir.

21 Seten yip miker kib n̄ak niñ ak, Bapi yad minim ne ak ma k̄irig ginek; agak rek nep gi damil me, Bapi eip sea kin ne ar ak bisig ginek. Nib ak rek, bin bi Seten krop miker nek, minim tep yad ak ma k̄irig gil, yip cig gilig gi nep midenigal okok, krop ag dam yad eip sea kin yad ar ak bisig ginigabin.

22 Nibi bin bi gos timid midonimin okok, God Kaun ne Krais bin bi ne midabal karip lim ke ke okok krop minim ageb ak niñ tep ginimib,” agip, ‘agnimin,’ agak.

4

1 Pen minim nu kil tikesin nibak dai niñ damil, kauyan ak dai niñil niñnek, God karip lim seb kab ar alan sijak kijon yikil midek. Ned akil magil rek agek niñnek ak, kauyan ak agil yip agak, “Ar aul apek, tap kisen ginigab okok nep yomin,” agak.

2 Nıb agek nıñlıg gi, God Kaun ak apıl yıp goj lak nıñıl yad nıñnek, seb kab ar alan sıñak bı alap sea kiñ ar sıñak bısig mıdeklər.

3 Bı sıñak bısig mıdeklər ak melik sek mıdeklər; kab jaspa abe kab kanilian abe tıd melik gi p rek melik sek mıdeklər. Pen kiñ sea bısig mıdeklər ak, sibeñ nop kıs kıs gıl, kab emral rek yın rıkiñ rıkiñ gıl, yın rık yaplıg gi mıdeklər.

4 Sea kiñ ne ak nab eyanı bısig mıdeklər nıñlıg gi, bı kıb bısig gi pal sea kiñ aknıb nıñ juıl adık gi dam omal omal (24) okok lı kıs kıs gılak. Bı kıb mınım tıg bılokep okok walıj tıd yımıl, kab gol dıl gılak usajıl bad okok ke ke lıl, bısig mıdelak.

5 Bı sea kiñ nab eyanı bısig mıdeklər sıñak nıb, añım añım dılıg gi, tımitik aglıg gi, kıs kıs gılıg gi amıl par sek amnak. Sea kiñ wagın nıb sıñak sıp melik aknıb ar onıd ak yınıl melik gi mıdeklər. Sıp melik nıb okok me, God Kaun aknıb ar onıd ne ak.

6 Bı sea kiñ nab eyanı bısig mıdeklər wagın sıñak, kab kılmasık ak glas rek kıd yıb gıl mıdeklər. Sea kiñ bak sıñak, tap komıñ mıdeklər ke ke omal omal mıd kıs kıs gılak. Tap nıb okok udın konıai nep kıd okok mıdıl, pabıl okok mıdıl gak.

7 Tap komıñ nıb okok, alap layon rek lak, alap kaj kau anılam rek lak, alap bı mılık dai rek lak, alap yakır dık auan par lıp ak rek lak.

8 Pen tap komıñ omal omal nıb okok magılsek auan aknıb kagol onıd lak. Udın konıai nep, ar okok lıl, pabıl okok lıl magılsek lı sakak. Udın auan mok okok abe mıdeklər. Pen pıb nab kıslım eyanı, kımepli ag mıdılıg gi agebal,

“NE Bı SHıJ “NE Bı SHıJ “NE Bı SHıJ GOD Bı KıB

KİLİŞ AKNİB KE YİB NE TAP MA GEP ALAP MA
MİDEB TARI TARI GİNİG, GİNİGAB NE BİRARIK
PED OKOK MİDOLİGİP, NE MİÑI MİDEB, NE
KİSEN PER PER NEP MİDENİGAB” apal.

⁹ Pen tap komiñ ke ke omal omal nıb okok,
Bı per nep per nep komiñ middenigab sea kiñ ar
bısig mideb ak, ne Bı tep aknıb ke mideb agıl,
nop tep aglıg git, yib melik sek ne agel ar amek
nijlig git,

¹⁰ bı kib minim tig biłokep nın juıl adık git dam
omal omal (24), Bı sea kiñ bısig mideb wagın
sınjak kogım yimil, Bı per nep per nep komiñ
middenigab ak, nop tep aglıg git, yib nop agel ar
ameb. Usajıl bad kiri okok tig ju ne mideb sınjak
lil, agebal,

¹¹ “God Bı Kib cın!
Bin bı magılsek okok,
nak Bı kib ke yib, agıl,
yib nep agel ar amnan.
Bin bı magılsek okok,
nak Bı tep ke yib, agıl,
yib nep agel ar amnan.
Bin bı magılsek okok,
nak Bı kılıs ke yib, agıl,
yib nep agel ar amnan.
Nak tap okok magılsek git linak.
Nak nep agek,
bin bı midil,
tap okok magılsek mideb,” agebal.

5

Jon mij nag ñon git kılıs gak alap nijak

¹ Pen dai nıñj damıl nıñjnek, bı sea kinj ar ak bısig mı̄dekl ak, mı̄j par kıl̄b dai dai komlak alap nıñmagıl yıpı̄d ne pı̄s ar dıl̄ mı̄dekl. Mı̄j nı̄bak, söñ ar okok ūnu kıl̄ tı̄kıl̄, mı̄gan eyanı ūnu kıl̄ tı̄kıl̄ gıl̄lak. Pen dai dai komıl̄, nag ke ke aknı̄b ar oñı̄d ak ūnon gı̄ tep yı̄b gıl̄lak.

² Pen yad nıñjnek, God ejol kıl̄ıs yı̄b alap gaul kıl̄b agıl̄ agak, “Bin bı̄ an rek nag lı̄lak aul wı̄sı̄bıl̄, mı̄j nı̄b aul tı̄g ju tı̄g pı̄s gı̄nı̄mı̄n rek lı̄p?” agak.

³ Nı̄b agak ak pen seb kab ar alanı̄ sı̄njack abe, lı̄m dai ar wagı̄n aul abe, lı̄m mok eyanı abe, bin bı̄ mı̄j nı̄bak nag wı̄sı̄bıl̄ tı̄g ju tı̄g pı̄s gı̄nı̄mı̄n rek alap ma mı̄dekl.

⁴ Seb kab ar alanı̄ sı̄njack abe, lı̄m dai ar wagı̄n aul abe, lı̄m mok eyanı abe, bin bı̄ mı̄j nı̄bak nag wı̄sı̄bıl̄ tı̄g ju tı̄g pı̄s gı̄nı̄mı̄n rek lı̄p bı̄ alap ma pı̄yo nı̄nlak rek, yad yı̄mı̄g yı̄b gek sıl̄ aglı̄g gı̄ mı̄denek.

⁵ Pen bı̄ kıl̄b mı̄nım tı̄g bı̄lokepl mı̄delak okok alap yı̄p agak, “Nak sıl̄ ma gı̄nı̄mı̄n. Nı̄ñjan! Layon Juda nı̄b ak kinj Depid tı̄kek tı̄k dam dapıl̄ gel, nop tı̄k dolak. Ne kaual maual ne ak yı̄k gı̄ yokak ak me, mı̄j nı̄bak nag wı̄sı̄bıl̄ tı̄g ju tı̄g pı̄s gı̄nı̄mı̄n rek lı̄p,” agak.

Jon Sipsip Ņıl̄ık ak nı̄njak

⁶ Nı̄b agek nı̄nlı̄g gı̄ nıñjnek, Sipsip Ņıl̄ık ūag pak lel kı̄mıl̄ warı̄kak rek alap, sea kinj nab sı̄njack mı̄dekl. Tap komı̄n mı̄deb ke ke omal omal abe, bı̄ kıl̄b mı̄nım tı̄g bı̄lokepl okok abe, mı̄d kı̄s kı̄s gıl̄lak. Sipsip Ņıl̄ık nı̄bak kom aknı̄b ar oñı̄d ak, udı̄n aknı̄b ar oñı̄d ak lak. Udı̄n aknı̄b ar oñı̄d lak mı̄nım wagı̄n ak, God ne Kaun ne aknı̄b ar

onjid ak ag yokek, karip lim okok magilsek kid
kid amnak.

⁷ Pen Sipsip Nilik ak Bi sea kin bisig midek
wagin sijak amil, mij nin yipid ne pis ken ar dil
midek ak dak.

⁸ Dek nijlig git, tap komin omal omal abe, bi
kib minim tig bilocep aknib nin juul adik git
dam omal omal (24) abe apil, midek sijak kogim
yimlak. Bi kib minim tig bilocep nib okok kiri
tap gita rek okok ke ke dil, kinan kab gol dil gilak
okok ke ke di midelak. Kinan di midelak migan
nib okok, tap dagilel yin sikim git ki tep owip ak,
ap ran jakil midek. Tap God nop dagilel yin ki tep
owip nibak, God bin bi ne okok nop sobok gipal
ak.

⁹ Pen kiri kimep kisen nib alap agil aglak,
“Nep nang pak lel,

lakan nak son git yapek,
bin bi karip lim ke ke midebal rek,
wagin ke ke midebal rek,
minim yib ke ke apal rek,
wak ke ke lip rek,
nak taunak nijil

kiri God bin bi ne midebal.
Nib ak me, nak nep mij kom non git tep gak nibak,
wisib tig ju tig pis git nijnimin rek mideb.

¹⁰ Pen nak ginak ak, kiri kin karip rek lil,
God nop sobok gep bin bi lil, God cin nop wog
git niibal.

Kiri kisen nak eip bin bi lim dai ar wagin aul
okok,
krop magilsek kod midenigal,” aglak.

Sipsip Nilik ak yib ne agel ar amnak

11 Pen dai nîñ damîl kauyanj nîñjîl nîñjnek, ejol ñîñ juñl ñîñ juñl, tausan tausan konjai yîb nep mînîm agelak. Sea kinj nîbak abe, tap komîñj omal omal okok abe, bî kîb mînîm tîg bîlokep okok abe, kîrop pîñjîl kîs kîs gî mîdelak.

12 Pen meg mîgan dap ranîl kîmep aglig gî aglak,

“Sipsip Ñîlîk ñag pak lîlak ak, ne tep yîb.

Ne tap okok magîlsek gî lak, agîl,
yîb ne agon ar amnañ.

Ne tap alap ulep ma gîp, agîl,
yîb ne agon ar amnañ.

Ne gos tep ke yîb mîdeb, agîl,
yîb ne agon ar amnañ.

Ne kîlis ke yîb mîdeb, agîl,
yîb ne agon ar amnañ.

Ne tep ke yîb mîdeb, agîl,
yîb ne agon ar amnañ.

Ne melîk tep ke sek mîdeb, agîl,
yîb ne agon ar amnañ.

Ne yîb ke sek mîdeb, agîl,
yîb ne agon ar amnañ,” aglak.

13 Pen yad nîñjnek, tap tari tari God gî lek ake lîpal seb kab ar alanj, lîm dai ar wagîn aul, lîm mok epi, ñîg solwara nab okok magîlsek kîmep agîl aglak,

“Bî sea kinj bîsig gî mîdeb ak abe,
Sipsip Ñîlîk ak abe,

kîri yîb ke sek mîdebir, agîl,
yîb kîrop mal agon ar amnañ.

Kîri tep ke yîb mîdebir, agîl,
yîb kîrop mal agon ar amnañ.

Kiri melik tep ke sek midebir, agil,
yib krop mal agon ar amnaj.

Kiri kilis ke yib midebir, agil,
yib krop mal agon ar amnaj,” aglak.

¹⁴ Nib agelak, tap komij omal omal aglak, “Nib
aknib rek tep,” aglak. Nib agelak, bi kib minim
tig bilocep okok kogim yimil, God Sipsip Nilik
krop mal yib agel ar amnak.

6

Sipsip Nilik ak nag aknib ar ojid ak wisibak

¹ Pen niñ miden niñlig gi, Sipsip Nilik ak, mij
kom nag non kilis gak di midek ak, nag dai
sabdañ ak tig ju wisibek niñlig gi, tap komij
omal omal, nokim alap minim kib timik agip rek
agil agak, “Owan e!” agak.

² Agek niñnek, kaj hos tid alap apjakak. Hos ar
nibak bi alap cim dil bisig midek. God gek win
ginimij rek nep lip rek, God nop usajil bad win
gil dipal ak li ñek, karip lim seb kab ar alan kiring
gil, bin bi karip lim wagin eyan eip pen pen gil,
ñag ju yik yoknig amnak.

³ Pen Sipsip Nilik ak, nag dai yigwu nab nib
ak tig ju wisibek niñlig gi, tap komij omal omal,
yigwu nab nib ak agak, “Owan e!” agak.

⁴ Agek niñnek, kaj hos lakan yib alap apjakak.
Bi alap hos ar nibak bisig midek. God gek bi
nibak kilis ne dil, karip lim wagin eyan amil
gek, bin bi karip lim tigon tigon magilsek kapkap
midelak ak kiring gil, pen pen ñag paklig gi gel
amnigab. Nibak God nop tu par kib tu kid alap
ñak.

5 Pen Sipsip Ņilik ak, nag dai yigwu nokim nib
ak tig ju wisibek niylig git, tap kominj omal omal,
yigwu nokim nib ak pen agak, "Owan e!" agak.
Agek niynek, kaj hos mosib alap apjakak. Bi kaj
hos ar nibak bisig midék ak, tap magil tap sikel
lipal rek sikel alap dil midék.

6 Minim alap, tap kominj omal omal midelak
nab sijak nib agil, bi kaj hos mosib ar bisig
midék ak nop agak, "Yuan kib onigab rek, kab
magil kid nokim damil, tap konjai taueligipal rek
ma taunigal. Wid magil lita* nokim alap taunig,
mani pe nin nokim alap dipal rek nep taunimel;
pen bali magil lita omal nokim taunig, ak rek nep
mani pe nin nokim alap dipal rek nep taunimel.
Pen olip wel ak abe, nig wain ak abe per taupal
rek taunigal!" agak.

7 Pen Sipsip Ņilik ak, nag dai yigwu par alan
ak tig ju wisibek niylig git, tap kominj omal omal,
yigwu par nib ak pen agak, "Owan e!" agak.

8 Agek niynek, kaj hos se pakip alap apjakak. Bi
kaj hos ar nibak bisig midék ak, yib ne Kimeb;
pen bi ne eip kisen apek ak, yib ne Cip Kaunan
Karip. God gek me, bi nib omal ar ke ke gel, bin
bi karip lim okok konjai nep kimel rek lak. Ognap
pen pen nagi kimmigal, ognap yuan kib apek
kimmigal, ognap minak tap okok gek kimmigal,
ognap kain sapeb tap sakol okok su lel kimmigal.
Nig gil kim damil me, bin bi lim dai ar wagin aul
midébal konjai nep rek kimmigal, pen konjai yib
nep midenigal.

* **6:6:** Grik minim koiniks agoligipal ak, lita nokim alap nep rek midéb.

9 Pen Sipsip Ņilik ak, nag dai mamid alaŋ ak tig ju wiſibek niŋlig gi, niŋnek, God nop tap sobok gep biđ mok siŋak, bin biđ God Minim niŋ dīl, ma piričkil, bin biđ okok kirop ag nił, Krais bin biđ ne midobin misenj agel, kirop niag pak lilač kaun kiri okok midelak.

10 Kiri sîk kib agil aglak, “God Bi Kib kiliš yib, nak Bi Siŋ. Nak niŋid yib ar ak nep gipan! Pen niŋ titi rek midil, bin biđ karip lim wagin eyan, cinop niag pak lilač okok kirop minim kib agil, yur niŋigan?” aglak.

11 Niň agel niŋlig gi, ejol okok kirop walij tid par ke ke niŋlig gi aglak, “Ulep mideb; kod midenimib. Namam nanai niňbep eip God nop wög gi niňbal okok, ognap sek niag pak lel me, God wök pag lak naba ak amek, agebitm rek giŋigab,” aglak.

12 Pen Sipsip Ņilik ak, nag dai kagol onid ak tig ju wiſibek niŋlig gi, niŋnek, monmon kib yib ak dek niŋlig gi, piň ak, wad ajil mab yinil siġi giřrek ak gek, takin ak piň nep lakaň mideb rek lakaň yib lak.

13 Gap okok, yiġen kiliš dīl kiyau magiľ pok ma giľ kisik nep ju yowip rek ak ju yowak.

14 Pen seb kab ar alaŋ, siňai pag lipal ak rek gak. Karip lim yirik okok abe, karip lim niig tiň kis kis gak okok abe, mideligiřpal kau ak kirič giľ, liňlig gi ke ke amniłak.

15 Niig gek niŋlig gi, kiň karip lim ke ke okok, kiň ni sikol kiri okok, biđ kib ami siķop kod midelak okok, bin biđ gep yib okok, bin biđ yib midek okok, bin biđ tau dam lel nag wög gelak okok, bin biđ gos ke niŋil wög gelak okok,

magılsek, pırık gi amıl kab mıgan, lım mıgan okok we gi mıdelak.

16-17 We gi mıdıl aglak, “Bı sea kinj ar bısig mıdeb ak abe, Sipsip Nılik ak abe cınop yur kib nıñigair nın kisen per apın ak mıñi bir owıp ak me, cın mıdojin rek ma lıp. Kab juıl aka karıp lım yırık kib sığ aul pak pag gi apıl, cınop piş nep pab rikek, Bı sea kinj bısig mıdeb ak cınop ma nıñnímın; Sipsip Nılik cınop mıñım kib agıl pen yur kib ma nıñímın,” aglak.

7

Isrel bin bı konjai nep God kıl ne dılak

1 Pen kauyan ak nıñnek, ejol omal omal karıp lım gol omal omal ke ke warık mıdıl, yigen omal omal di mıdıl, lım dai, nıg solwara, mab okok, tımel ma gınımın, agıl, dai kiri ke nokım nokım dılıg gi mıdelak.

2 Pen yad nıñnek, ejol alap pi'b lım geb pi's kıl okok nıb, God Bı Per Komıñ Mıdeb tap kıl tık lep ne ak damıl, ejol omal omal God agek ulep karıp lım nıg solwara gi tımel gınıg gelak nıb okok kırop agak,

3 “Pıden gım! Bin bı God cın nop wög gi nıbal okok kıl ne ak aun beñ kırop alan tıkon; kisen yigen yokem, amıl karıp lım, nıg solwara, mab tap okok gi tımel gınımın,” agak.

4 Pen mıñım alap aglak nıñnek, bin bı God kıl ne aun beñ alan tıklak nıb okok, Isrel bin bı wagın ke ke okok jım nıłak ak wan hadred poti po tausan (144,000).

5 Bin bı nıb okok, Juda wagın ak kiri 12,000;

Ruben wagin ak kiri 12,000;
 Gad wagin ak kiri 12,000;
⁶ Asa wagin ak kiri 12,000;
 Naptalai wagin ak kiri 12,000;
 Manasa wagin ak kiri 12,000;
⁷ Simion wagin ak kiri 12,000;
 Lipai wagin ak kiri 12,000;
 Isaka wagin ak kiri 12,000;
⁸ Sebyulan wagin ak kiri 12,000;
 Josep wagin ak kiri 12,000;
 Benjamin wagin ak kiri 12,000,
 ak me, jim n̄ilak ak wan hadred poti po tausan
 me ak.

⁹ Pen m̄in̄im n̄u kıl t̄ikesin n̄ibak dai n̄ij damıl,
 kauyan ak dai n̄ijil n̄ijnek, Bi sea kiŋ b̄isig
 m̄idek ak abe, Sipsip N̄ılık ak abe m̄idel n̄ijlig
 git, bin bi konjai nep udin yırı̄k ar k̄rop s̄ı̄jak
 warık m̄idelak. Bin bi n̄ib okok, karıp l̄im ke ke
 l̄ip rek, wagin ke ke l̄ip rek, wak ke ke l̄ip rek,
 m̄in̄im yib ke ke apal rek, okok n̄ib okok n̄ib apıl
 m̄idelak. Bin bi wök pagep rek ma m̄idek n̄ib
 okok, magılsek walij t̄id nep ke ke yimıl, albad
 kas di m̄idlíg git,

¹⁰ God yib ne agel ar amek n̄ijlig git, s̄ık k̄ib agıl
 aglak,

“God c̄in sea kiŋ b̄isig git m̄ideb ak abe,
 Sipsip N̄ılık ak abe c̄inop nen agıl git tep ḡirek
 ak me,
 komiŋ amnīgabın,” aglak.

¹¹ Ejol okok magılsek Bi sea kiŋ b̄isig m̄idek
 ak abe, bi m̄in̄im t̄ig b̄ilokep okok abe, tap
 komiŋ omal omal okok abe, k̄rop piŋıl k̄is k̄is git

midelak. Kiri ap yap kogim yimil, kibor kyan
gil, God yib ne ak dap ranlig gi,

¹² aglak,

“Nijid yib!

God cin yib ke sek mideb, agil,
yib ne agon ar amnañ.

Ne melik tep ke sek mideb, agil,
yib ne agon ar amnañ.

Ne gos tep ke yib mideb, agil,
yib ne agon ar amnañ.

Ne gak ak, nop tep yib, agil,
yib ne agon ar amnañ.

Ne sin ke yib mideb, agil,
yib ne agon ar amnañ.

Ne tap tari ginim agnigab ak, ak nep ginigab, agil,
yib ne agon ar amnañ.

Ne kilis ke yib mideb, agil,
yib ne agon ar amnañ.

God cin yib nop ak per per nep agon ar amnañ.
Nijid yib!” aglak.

Kauyan yur ma dinigal

¹³ Pen bi kib minim tig bilocep nib okok bi
alap, yip ag nijil agak, “Bin bi walij tid yibal nib
okok bi an? Pen kiri akal nib opal?” agak.

¹⁴ Agek agnek, “Bi kib. Yad ma nipin; pen nak
ke nipañ,” agnek. Nib agen, yip agak, “Bin bi
sin aul kirop miker nel, koslam yib midil komin
opal. Pen kiri Sipsip Nilik lakañ ne ak dil, walij
kiri okok ulik malik gel, tid gip.

¹⁵ Nib ak me,
“Kiri God sea kin wagin nab sinjak midlig gi, pitb
nab, kislom eyan,

sobok gep karıp ñılık mıgan ne ak wög ne gî
ñılıg gî, midebal.

Bî sea kiŋ bışig gî mideb ak
kîrop kod mîd tep yîb gînîgab.

16 Kîrop yuan kauyan ma gînîgab, ñig nen
kauyan ma gînîgab,
pîb kal kauyan niŋil yur ma gînîgab.

17 Tari gînîg: Sipsip Ñılık sea kiŋ nab sîŋak mideb
ak,

sipsip kodep bî kiri mîdîl,
kîrop poŋ dîl ñig kîlam junîgab kajon okok amek,
ñig komiŋ magîl ñeb ak ñiŋniŋal.

Pen God ne udîn ñig kîrop ak
magîlseklig gî yoknîgab,” agak.

8

Sipsip Ñılık ak nag ar oŋid ak wiſibak

1 Pen Sipsip Ñılık ak, nag ar oŋid ak tîg ju
wiſibek niŋlig gî, seb kab ar alan sîŋak mînîm
alap ma agek, won ulep alap nep, minit ñîn juŋ
nokim alap adîk gî dam wajrem alan (30) rek,
magîlseklig kapkap asîp yîkîl mîdek.

2 Pen mîdîl, ejol aknîb ar oŋid God udîn yîrîk ar
sîŋak warîk midebal okok niŋnek. Ejol nîb okok
akîl magîl ke ke dîlak.

3-4 Pen ejol alap tin tep kab gol dîl gîlak alap
dîl mîdek. Ne pen amîl, God nop sobok gîpal bîd
ar gol sîŋak alan warîk mîdek. Nop tap dagîlel
yîn ki tep owîp ak konjai nep ñîlak. God nop tap
sobok gep bîd kab gol dîl gîlak ak, sea kiŋ ar sîŋak
mîdek niŋil ejol nîbak, tap ki tep nîbak dî God bin
bî ne nop sobok gîpal mînîm ak eip ulîk malîk

gıl, bıd ar sıñak dı mogım gı dap dagilek nıñlıg gı, sıkim nıbak God udın yırık ne ar sıñak yın ap ran jak amnak.

⁵ Pen tin tep nıbak dıl, mab mılañ God nop tap sobok gep bıd ar alan yınek okok dı tin mıgan eyan lıl, dı lım dai wagın eyan yokak nıñıl tımkı aglıg gı, kıs kıs gılıg gı amił par sek amek nıñlıg gı, añım añım dılıg gı, monmon dak.

Ejol akıl magıl okok pıgnıg gelak

⁶ Won nıbak, ejol aknıb ar onıd akıl magıl dı mıdelak okok, dı dap ranıl pıgnıg gelak.

⁷ Ejol ned ak, akıl magıl ne ak pıgek, mıñab nogob magıl ak abe, mab mılañ ak abe, lakañ ulık malık gılıg gı, lım dai wagın eyan soñ yokak. Nıg gek, lım dai wagın aul dai omal nokım rek agıl, dai omal mıderek, dai nokım alap, mab, tap kas komıñ komıñ warık mıdeklək okok, magılsek yın sıbok nıb amnak.

⁸ Pen ejol yıgwu nab nıb ak, akıl magıl ne ak pıgek, karıp lım yırık kıb yıb mab rek yınek alap, tı pañ nıg solwara nab sıñadan dı yokak. Nıg gek, nıg solwara sıñak dai omal nokım rek agıl, dai omal mıderek, dai nokım alap nıg solwara magılsek lakañ lak.

⁹ Pen kıbsal tap nıg solwara mıdelak okok, dai omal nokım rek agıl, dai omal mıderek, dai nokım alap magılsek kım saklak. Nıg magöb nıg solwara sıñak mıdelak okok dai omal nokım rek agıl, dai omal mıderek, dai nokım alap pıs nep pak jıspık masıpık gı pañıl amnak.

¹⁰ Pen ejol yıgwu nokım nıb ak, akıl magıl ne ak pıgek, gap poglıñ kıb mab mılañ rek apıl, seb kab

ar alan nıb pıñıl juak. Nıg gek, nıg par okok abe, nıg kılam okok abe, dai omal nokım rek agıl, dai omal mıderek, gap poglin kıb nıbak dai nokım alap ar sıñak ap yowak.

¹¹ Gap nıbak yıb ne, “Marasın Silek”. Nıg gek, nıg ar okok abe, nıg kılam okok abe, dai omal nokım rek agıl, dai omal mıderek, dai nokım alap gi tımel gak. Bin bı konjai yıb nep, nıg gi tımel gak nıb okok nıbil kımlak.

¹² Pen ejol yıgwu par ak, akıl magıl ne ak pıgek, pıb, takın, gap okok tap alap pakek, melık tep per gi p rek ma gak. Pıb ak, dai omal nokım rek agıl, dai omal mıderek, dai nokım alap gi tımel gak. Takın ak, dai omal nokım rek agıl, dai omal mıderek, dai nokım alap gi tımel gak. Gap okok, dai omal nokım rek agıl, dai omal mıderek, dai nokım alap gi tımel gak. Pıb melık magıl ak, dai omal nokım rek agıl, dai omal mıderek, dai nokım alap pıb melık ma gak. Kışlım nab eyan magıl ak, dai omal nokım rek agıl, dai omal mıderek, dai nokım alap takın melık ma gak.

¹³ Pen yad nıg gıl nıñ mıdıl nıñlıg gi nıñnek, yakır dık alap seb kab nab alan ug ajlıg gi, mınım kıb yıb aglıg gi agak, “Ake! Ake! Ake! Tımel yıb gınıg geb. Ejol ognap sek akıl magıl kiri pıgnıg gebal. Ejol omal nokım nıb okok akıl magıl kiri okok pıgel, bin bı lım dai ar wagın aul mıdebal okok kırop gi tımel yıb gınıgab!” agak.

9

Ejol mamıd alan akıl magıl ne ak pıgak

¹ Ejol mamid alanj, akil magil ne ak pīgek niñlig gī, yad niñnek, gap seb kab ar alanj nīb piñil ju l̄im dai wagin eyan ap yap pakil midék. Pen gap nībak nop ki ur kau mīgan kiriñ ma juip ak ñelok.

² Gap nībak ki ur ak d̄il, kau mīgan kiriñ ma juip kijonj ak yīkek, s̄ikim kib yib ap ranil, pīb ak pīrau ñek, kisl̄im owak.

³ Nīg gek, jōn golbīd okok, s̄ikim nab nīb okok nīb ug gī dam l̄im dai ar eyan līl, God ne gek, tilabok okok bin bī piñil yur niñigab rek ḡinig gelak.

⁴ God ne jōn golbīd nīb okok kirop agak, “Tap kas, mab kas, tap tari tari l̄im dai wagin eyan tanib okok, gī tīmel ma ḡinimib; bin bī kil yad ak aun benj kiri alanj ma midéb okok nep gī tīmel ḡinimib,” agak.

⁵ God agak nībak, jōn golbīd okok bin bī kirop pīs nep ñag pak lel kimnīmel rek ma lak; yokop takin aknīb mamid alanj yur tīmel aknīb ke kirop niñimel rek lak. Kirop yur niñigal nībak, tilabok okok bin bī piñil yur nīb rek niñigab.

⁶ Niñ nab nībak, bin bī nīb okok kimnīgabiñ, agil niñigal ak pen kimeb kijonj tam alap ma midenigab.

⁷ Jōn golbīd nīb okok, bī kaj hos dam pen pen ñagnig, tap kilīs līpal rek okok lī midelak. Nabic cög kiri ar alanj usajil bad kab gol d̄il ḡilak okok rek tol ḡilak. Milik jo milik kiri okok bin bī rek lak.

⁸ Nabic kimkas kiri okok, bin nabic kimkas rek lak. Pen meg kiri okok, kain sapeb layon apal ak, meg rek lak.

⁹ Pabil okok, ain sior rek ak līlak. Pen konjai

nep auan pakelak ak me, kaj hos koŋai nep gadal badal okok koŋai nep lıp ḡi dam pen pen ñagnig amil, gi gu ḡip rek agak.

10 C̄imgan dai eim, t̄labok amin bin b̄i suek yur ḡip rek ak lak. God gek, takin aknib mamīd alan, bin b̄i okok k̄rop yur ke timel yib ñilīg ḡi m̄idenigal.

11 Jon golbīd n̄ib okok kiŋ kiri, ejol kau m̄igan kiriŋ ma juip kod m̄ideb ejol n̄ibak me. Hibrū m̄inim agil, yib ne Abadon apal pen Grik m̄inim agil, Apolyon apal.*

12 N̄ib ak, m̄iker kib ned ak bir k̄ir ḡip pen m̄iker kib omal m̄ideb.

Ejol kagol onid ak akil magil ne ak pigak

13 Pen ejol kagol onid ak, akil magil ne pigek niŋlig ḡi yad niŋnek, m̄inim alap apek bīd kab gol d̄il ḡilak ar siŋak, kom omal omal m̄idoligip nab siŋak n̄ib. Bīd n̄ibak God udin yirik ar siŋak alan m̄idek.

14 M̄inim n̄ibak ejol kagol onid akil magil di m̄idek ak nop agak, “Ejol omal omal nag ñon gel, ñig kib yib Yupretis gol siŋak m̄idebal okok, wiſib yokan,” agak.

15 God ejol omal omal n̄ib okok k̄rop ned ag lek, mi n̄ibak nep, takin n̄ibak nep, ñin n̄ibak nep, won n̄ibak nep kod m̄ideligipal ak me, ñin n̄ibak bir owak rek, bin b̄i lim dai ar wagin aul koŋai nep ñag pak liŋan, agil, wiſib yokak. Bin b̄i lim dai ar wagin aul m̄idebal okok magilsek dai omal

* **9:11:** Hibrū m̄inim Abadon abe, Grik m̄inim Apolyon abe, m̄inim wagin ak “B̄i bin b̄i ñag pak lep.”

nokim rek agil, dai omal miderek, dai nokim alap
ñag pak linig amnilak.

16 Pen yip aglak niñnek, ami bi kaj hos ar bisig
gil bin bi pen pen ñag pak linig amnilak okok tu
hadred mitton (200,000,000) midelak.

17 Pen yad niñnek, kaj hos kiri okok abe, bi
hos ar bisiglak okok abe, kapa sior yimlak okok,
ognap mab milan lakañ rek gak, ognap kab mit
“sapaia” apal ak rek gak, ognap kab wihalin
“salpa” apal ak rek gak. Kaj hos nabic okok,
layon nabic rek lak. Meg miñgan kiri alañ nib mab
milan abe, sikim abe, tap salpa ki timel silek yib
ak abe owak.

18 Meg miñgan kiri alañ nib mab milan abe,
sikim abe, tap salpa ki timel silek yib ak abe apil
gek, bin bi konai nep kim saklak. Bin bi lim dai
ar wagin aul midebal okok magilsek dai omal
nokim rek agil, dai omal miderek, dai nokim alap
kimplak.

19 Kaj hos nib okok kilis kiri ak midek meg
miñgan kiri abe, amin dai eim kiri abe. Amin kiri
okok, soin nabic rek lak ak me, bin bi okok kiro
gi timel ginimel rek lak.

20 Pen tap timel nib okok gek, bin bi konai nep
kim saklak ak, bin bi midelak okok gak nibak
niñil, tari ginig kab mab tap okok dil niñmagil
cin ke nep tap tom gi lipin agil, ma kiriç gilak.
Tari ginig tap si tap timel gipin agil, ma kiriç
gilak. Pen tap yokop okok, tap udin ma niñip
okok, tap minim ma peyig niñip okok, tap kaniib
ma tagip okok, tap kab gol, silpa, bras, kab, mab
dil gi lilaç okok nep sobok gin agil, kijeki kiyob
niñlik tap timel okok kiro nep sobok gin agil, gi

m̄delak.

²¹ Pen c̄ip ñagil, k̄ij wanam ḡil, bin si b̄i si ḡil,
tap si d̄il, gel amek n̄in̄lig gi, tari ḡin̄ig n̄ig ḡip̄in,
agil, ma k̄irig ḡilak.

10

Ejol alap Jon nop mij ñek ñin̄jak

¹ Pen dai n̄in̄ damil n̄in̄nek, ejol k̄ilis yib akn̄ib
ke alap seb kab ar alan n̄ib aposip. Ejol n̄ibak nop
seb t̄id alap kom kam gek n̄in̄lig gi, sibeñ nabic ne
pag k̄is k̄is ḡil, m̄ilik jo m̄ilik ne ak p̄ib rek melik
ḡil, tob k̄id ne ak mab yin̄il m̄ilan ḡip rek ak gak.

² Ne seb kab ar alan n̄ib apil, tob yip̄id k̄id ak
ñig solwara ar ak tauil, tob an̄idken k̄id ak l̄im ar
ak tauak. Mij s̄ikol bad alap t̄ig pis d̄ilig gi m̄idek.

³ Pen ne kaj layon min̄im t̄igoñ agip rek ak
agek, t̄im̄ik akn̄ib ar on̄id min̄im k̄ib agil min̄im
aglak.

⁴ T̄im̄ik akn̄ib ar on̄id min̄im agel n̄in̄lig gi, yad
min̄im agesal n̄ibak nu k̄il t̄ikn̄im, ag gos n̄in̄nek
ak pen min̄im alap seb kab ar alan n̄ib agak,
“T̄im̄ik akn̄ib ar on̄id agesal min̄im n̄ibak sek
nu k̄il ma t̄ikn̄im; min̄im n̄ibak we ḡil m̄iden,”
agak.

⁵ Pen ejol tob pis k̄id ak ñig solwara ar ak tauil,
pis k̄id ak l̄im ar ak tauil m̄idek n̄in̄nek ak, ñin̄
yip̄id k̄id ne ak dap ranil, God karip l̄im ar alan
sin̄jak yomak.

⁶ N̄ig ḡil, God per nep per nep komin̄ m̄ideb ak,
seb kab ar alan tap okok magilsek gi lak ak, l̄im
dai tap okok magilsek gi lak ak, ñig solwara tap
okok magilsek gi lak ak, God n̄in̄ek n̄ibak m̄ideb

rek nijid yib agebin agil, agak, “God miñi tapin ma kod midenigab!

⁷ Pen ejol ar onjd ak akil magil ne pignig ginigab nin nibak nep, God ne minim agep bi nop wög gilak okok krop agak rek nep, minim ne we gil mideb ak miñi ginigab,” agak.

⁸ Pen minim seb kab ar alan nib ned nijnek ak, yip kauyan agil agak, “Ejol tob pis kid ak nig solwara ar tauil, pis kid ak lim ar tauil mideb ak nop amil agek, mij sirkol tig pis gi di mideb ak, nep ninminin,” agak.

⁹ Nib agek, yad ejol midek sijak amil, yip mij sirkol piyak ak nian, agen, yip nigliq gi agak, “Di nijen. Nijek, meg miqan nak ak bom nig yidek kabiam gi rek ginigab ak pen kogi nab eyan amil silek ginigab,” agak.

¹⁰ Agek, mij sirkol nibak ejol ninmagil ar ne ak nib dil nijen, bom nig yidek kabiam rek gak ak pen nib kom jal yoken, kogi nab eyan amil silek gak.

¹¹ Pen yip agak, “Bin bi karip lim ke ke okok konjai nep, wak ke ke okok konjai nep, minim yib ke ke okok konjai nep, kin karip lim okok kod midebal ke ke okok konjai nep, kisen krop tari tari ginigab ak, God minim ak kauyan ag ninminin,” agak.

11

Bi God minim ag neb omal

¹ Pen yip yir par tap li nopal alap nigliq gi aglak, “Am God sobok gep karip ak li nijil, God nop tap sobok gi pal bid ar ak li nijil, ginimin. Bin bi God

sobok gep karıp ñilik migan apıl nop sobok gipal okok ak rek nep, wök pag niñnímın.

² Pen Juda bin bı mer okok, per apıl wari söj nab eyan midebal rek, kau nıbak sek ma li niñnímın. Tari gìnig: kiri nep taun kib tid Jerusalem gi timel gilig gi midel midel, takin aknib ñin juıl omal adık gi dam yigwu nab nıb ak (42) amnigab.

³ Yad pen, bı minim yad ag ñeb omal ag yoken, yokop wad ajıl rek okok yimıl, minim yad ag ñi ajer, ñin aknib wan tausan tu hadred siksti (1260) amnigab,” agak.

⁴ Bı God minim agep nıb omal, Bı Kib lim dai wagin aul kod mideb ak, udin yırık ne siňak midebir. Kiri mab olip ur omal, lam omal me.

⁵ Pen bin bı ognap krop mal gi timel gìnig genigal ak, mab milaň meg migan kiri siňak nıb apıl, krop yin saknigab. Krop mal gi timel genigal bin bı okok, krop nig aknib rek nep gìnigab.

⁶ God krop mal kılıs ne ñek, minim agep wög ne gi damlig gi, miňab ma pakan, ager, ma paknigab; ñig okok lakaň laj, ager, lakaň linigab; bin bı okok krop miker tari tari okok gaň, ager, gìnigab. Ñin titi nig gìnimiň agnigair ak, nig aknib rek nep gìnigab.

⁷ Pen God minim ak ag ñi damıl, dai ag sakel, tap sapeb kau migan kırış ma juıp eyan nıb onigab ak, krop mal eip pen pen gi damıl, pis nep ñag pak lek kimnigair.

⁸ Cıp se par nıb omal midenigair taun kib yib ak tibep nab siňak. Taun kib yib nıbak me, Bı Kib

ak nop mab kros bak alan ñag pak lîlak. Pen taun kîb yîb nîbak yîb alap Sodom, yîb alap Ijip, apal.

⁹ Pen bin bî karîp lîm okok ke ke mîdebal okok, wagîn ke ke mîdebal okok, mînîm ke ke apal okok, wak ke ke lîp okok, kîrop mal nîñlig gi nep mîdîl, cîp se par nîb omal dam tîgel ma gînîmîb, agel, kîmnîgair ñîn dai ak tîkîl, ñîn omal nokîm sek kau sînjak nep mîder nîñlig gi, bin bî nîb okok cîp se par nîb omal nîñ cîci li mîdenîgal.

¹⁰ Bî God mînîm agep nîb omal, bin bî lîm dai ar wagîn aul mîdebal kîrop mîker kîb ñî mîdölgîpir rek, pen paj agîl, tap kîb ñîblig gi, tap tep pen ñek pen ñek gînîgal.

¹¹ Pen ñîn dai ak abe, ñîn omal nokîm abe, cîp se par nîb omal okok mîderek pen God ne ake bad alap yokek nab kîrop eyan amek warîkîl nanîl mîderek. Nîg gak nîñîl, bin bî nîñelak okok kîrop jel yîb gak.

¹² Pen bî God mînîm agep nîb omal nîñrek, mînîm kîb alap seb kab ar alan nîb, “Nîri owir!” agak. Bin bî kauual maual kîri mal okok nîñ mîdel nîñlig gi, seb tîd alap kîrop kom kam gi dek, God karîp lîm seb kab ar alan sînjak amnîrek.

¹³ Pen won nîbak nep, monmon kîb yîb dîl, taun kîb nîbak dai aknîb wajrem alan rek agîl, dai aknîb ajîp ak mîdelak nîñîl dai nokîm alap pag jîsîpîk masîpîk gek, bin bî sepen tausan kîm saklak. Pen bin bî mîdelak okok, tap gak nîbak nîñîl pîrîkîl, God karîp lîm seb kab ar alan sînjak mîdeb ak nop yîb agel ar amnak.

¹⁴ Pen nîñîm! Mîker kîb yîgwu nab nîb ak bîr padîkîp, pen mîñi mîker kîb yîgwu nokîm nîb ak

ulep g̃iñig geb.

Ejol ar oñid ak akıl magıl ne pıgak

15 Won ñibak nep ejol ar oñid ak, akıl magıl ne ak p̃ıgek ñıŋlıg g̃i, m̃ıñım alap seb kab ar alan ñib agıl agak,

“M̃ıñi B̃ı K̃ıb c̃ın ak, Krais ne ak eip,
karıp l̃ım okok magılsek per nep per nep kod
m̃ıdenıgab,” agak.

16 Pen b̃ı k̃ıb m̃ıñım t̃ıg b̃ılokep ñıñ juı̄l nokım
alap adık g̃i dam yıgwu par alan ak (24), sea kiñ
ar k̃ıri ak God udın yırı̄k ne bı̄sı̄g m̃ıdelak okok,
kogım yı̄mıl k̃ıbor k̃ıyan g̃ı̄l, God nop sobok g̃ı̄lı̄g
g̃i aglak,

17 “God, nak B̃ı K̃ıb k̃ılis ke yı̄b ak!
Ned m̃ıdelīg̃ı̄pan, m̃ıñi m̃ıdep nep m̃ıdeban!
B̃ı k̃ılis akñıb ke yı̄b per m̃ıdeban rek,
m̃ıñi bin b̃ı karıp l̃ım okok magılsek
Kiñ k̃ıri m̃ıdeban ak rek,
nep tep yı̄b agobın!

18 Bin b̃ı karıp l̃ım okok ñib nep ñıŋıl, kal yı̄b
julak.

Pen m̃ıñi nak kal juep ñıñ ak b̃ı̄r m̃ıñi owı̄p.
M̃ıñi bin b̃ı k̃ımlak okok k̃ırop
m̃ıñım k̃ıb agep ñıñ ak b̃ı̄r m̃ıñi owı̄p.
M̃ıñi bin b̃ı nep wög g̃ı̄l,
m̃ıñım nak ag ñı̄bal okok abe,
bin b̃ı m̃ıñım tep nak ñıñ dıl,
yı̄b nak ñıñıl kaun dı̄pal okok abe,
bin b̃ı yı̄b sek m̃ıdebal aka
tam okok m̃ıdebal okok magılsek,
tap tep k̃ırop pen ñıñı̄gan,
ñıñ ñibak b̃ı̄r m̃ıñi owı̄p.

Pen bin bi abramek gil,
 bin bi ognap krop ñag pak lipal okok,
 krop pen ak rek nep ñag pak linigan,
 ñin nibak bir minni owip,” aglak.

¹⁹ Nib agel ninjlig gi, God sobok gep karip seb kab ar alan sinjak mideb ak mitgan yikek, God Minim midek kes won ak misen lak ninjnek. Won nibak nep anim anim dil, timik agil, gu kib yib ak agil, monmon dil, minab nogob magil kib yib pakil, gak.

12

Bin ak abetoi ubil kib ak abe

¹ Pen dai ninj damil ninjnek, tap ke kisen nib kib alap seb kab nab sinj epel gak. Bin alap pib walij rek lil, tob ne takin ar sinjak lil, gap aknib umigan alan ak, kwin tol gipal rek usajil bad ne nabic ar alan lek midek.

² Pen ne ñi painjan tiknig, ñi painjan nibek ninjlig gi, wög paklig gi gek.

³ Tap ke kisen nib alap sek, seb kab nab sinj epel misen lek ninjnek. Toi ubil lakañ sek kib yib aknib ke alap midek. Nabic cög ne aknib ar onjd lil, kom ne aknib wajrem alan lil, kin tol gipal usajil bad okok, nabic cög ar ne ke ke lil midek.

⁴ Toi ubil kib nibak, amin ne ak gap seb kab ar alan okok pakek, konai nep piç ju lim dai wagin aul ju yowak. Nib ak, gap magilsek midelak okok dai omal nokim rek agil, dai omal miderek, dai nokim alap piç li ju yokak. Pen ne bin ñi painjan tik donig gek ak, tik dapek ñinjin, agil, apil kod midek.

5 Pen bin nıbak ñi alap tık dowak. Ñi nıbak ne ain yır par dıl, bin bı karıp lım okok magılsek kod middenigab. Pen bin ak ñi nıbak nop tık dapek, ejol alap ñi nıbak pılı gi dıl, dam God ne sea kinj ne seb kab ar alan mideb siŋak dad amnak.

6 God bin nıbak nop kau alap gi lek, pırık gi miñ mab kab nep mideb nab nıb okok amił, nıb okok nep midek niŋlıg gi, God nop tap magıl niŋlıg gi kod middenigab ñin aknıb wan tausan tu hadred siksti (1260) amniğab.

7 Pen seb kab ar alan siŋak, ejol kib Maikel ejol ne okok dıl amił,toi ubıl kib nıbak yakam ne okok eip pen pen giŋig gi damıl me,

8-9 toi ubıl kib ak yakam ne okok sek, seb kab ar alan nıb ñag yık yokıl piş nep lım dai wagın aul yoklak. Toi bırarık ped okok midek,toi nıbak kijeki aka Seten apal ak, ne nep bin bı karıp lım tiŋon tiŋon magılsek kırop mìnım esek agek, mìnım esek ne ak niŋlak.

10 Pen mìnım kib alap seb kab ar alan siŋak nıb agıl agak,

“Mıñi God ne bin bı okok dı komıŋ yokniğab.

Mıñi God ne kılıs ne dıl, bin bı karıp lım tiŋon tiŋon magılsek

Kinj kib ke yıb middenigab.

Mıñi God Krais ne ak nep,

Bı Kib kılıs ke yıb mıdıł,

bin bı karıp lım tiŋon tiŋon magılsek kod middenigab.

Tari giŋig: Seten ne God udın yırık ne siŋak mıdıł,

pıb nab, kıslım eyan,

ai mam cın okok tap si tap tımel tari tari gıpal
 okok agolıgıp ak,
 nop lım dai wagın eyaŋ dı yoklak.

11 Pen ai mam cın okok,

Sipsip Ņılık lakañ ne ak abe,
 Krais mìnım nıñıd ne ak misen ag ñölgıpal ak
 abe gek,

Seten nop dı mok kırop okok lılak.
 Bin bı ne nep mıdobın, agıl, ma pırık gıl,
 cınop ñag pak lıñig ñag pak lılan, ag gos
 nıñılak.

12 Nıb ak, nıbi seb kab ar alan sıñak mıdebım
 okok,
 mıñ mıñ gılıg gi mıdenimib.

Pen nıbi lım dai abe, ñıg solwara sıñak abe
 mıdebım okok,
 nıbep yımig nıpin.

Tari gınig: Seten nop nıbi mıdebım sıñ eyaŋ dı
 yokel,
 ñın ne kojai ma mıdeb rek, kal yıb juıp,”
 agak.

13 Pentoi ubıl kıb nıbak, yıp lım dai ar wagın
 aul dı yokpal, agıl, gos ak nıñıl, bin ñı tık dowak
 nıbak nop yık gi yokek pen,

14 God bin nıbak nop yakır dık kıb auan kıb
 omal lı ñek, ne ug gıl mıñ mab kab nep mıdeb
 nab sıñak God kau ne gi lak nıbak amnak. Amıl
 nıb okok mıdek nıñlıg gi, God ne nop tap magıl
 ñılıg gi kod mıdek, mı omal nokım takın aknıb
 kagol onıd amnıgab. Toi ubıl ak bin ak nop tap
 tımel alap gınimıñ rek ma lıñigab.

15 Pentoi ubıl ak, ñıg ulık rek wök yoken bin
 nıbak nop unıd amnaŋ, agıl, wökak ak,

16 pen l̄im ak bin n̄bak nop ḡi ñek, ñig toi ub̄il ul̄k rek wök yokak n̄bak l̄im dai m̄igan okok pak pag ḡi am̄ıl, k̄ir k̄ir gek amnak.

17 N̄ig gek, toi ub̄il ak bin n̄bak m̄ılık kal ȳib yapek, bin ak ñi painjañ ne okok, k̄iri God M̄inim ageb rek ḡıl, Jisas m̄inim n̄inj̄id ne n̄inj̄ d̄ıl, k̄isen ḡıl, bin b̄i ognap k̄rop ag ñibal bin b̄i okok eip k̄rop pen pen ḡinig amnak.

18 Pen toi ub̄il ak am̄ıl ñig solwara gol s̄ıňak warık m̄idek.

13

Tap sapeb alap ñig solwara nab okok n̄ib ap-jakak

1 M̄idil n̄innek, tap sapeb rek alap, ñig solwara nab okok n̄ib apek. Nabıc cög ne akn̄ib ar oñj̄id l̄ıl, kom akn̄ib wajrem alaŋ l̄ıl, kiŋ tol ḡipal usaj̄ıl bad okok, kom dai ke ke l̄ıl m̄idek. Pen nabıc ne akn̄ib ar oñj̄id ak, God nop ag juep ȳib t̄imel ognap nok̄im nok̄im ñu k̄ıl t̄ik lel m̄idek.

2 Tap sapeb n̄bak, kain sapeb lepad rek lak ak pen tob ne okok kain sapeb bea tob rek lak. Meg m̄igan ne ak, kain sapeb layon meg m̄igan rek lak. Pen toi ub̄il ak, k̄ılıs ne ke abe, kiŋ k̄ib ke ȳib m̄idek k̄ılıs ak abe, tap sapeb n̄bak nop ñak.

3 Pen tap sapeb n̄bak nabıc cög ne alap, ned p̄is nep ñag pak lel bir gak rek lak ak pen kauyan m̄ilep gak. N̄ig gek, bin b̄i l̄im dai ar wagın aul t̄ıgoñ t̄ıgoñ maḡısek gos gos l̄ıl, tap sapeb n̄bak nop k̄isen ḡılak.

4 Pen toi ub̄il n̄bak kiŋ k̄ib ke ȳib m̄idek k̄ılıs ak tap sapeb n̄bak nop ñak ak me, bin b̄i okok toi ub̄il n̄bak nop ȳib agel ar amnak. Pen tap

sapeb nıbak abe kiŋ kib ke yib rek mideb ak, bin bi ognap nop eip pen pen ginimel rek ma lip, agil, bin bi okok magilsek tap sapeb ak, ak rek nep yib ne agel ar amnak.

⁵ Pen God tap sapeb nıbak nop niyebir kiriq gek, yib ne ke agek ar amek, God yib ne minim timel agil dap yapek, takin akni bñin juil omal adik gi dam akni bñigwu nab nib ak (42) amnak.

⁶ Ne niqgil, God nop ag juil, yib nop minim timel agil, karip lim ne seb kab ar alan sijak ag juil, ar alan sijak ne eip midebal okok krop ag juil, gak.

⁷ Pen God tap sapeb nıbak nop niyebir kiriq gek, Krais bin bi ne okok eip pen pen gil, ñag juil, bin bi okok magilsek, wagin ke ke midebal rek, karip lim ke ke midebal rek, minim yib ke ke apal rek, wak ke ke lip rek, krop magilsek kodil midek.

⁸ Bin bi lim dai ar wagin aul tigon tigon magilsek rek, tap sapeb nıbak yib ne agel ar amnigab. Pen bin bi okok, karip lim birarik ped okok ma gi lak ñin ak, God bin bi per komiq nep midenigal buk nib eyaq yib kiri nu kil tikak okok nep, tap sapeb nıbak yib ne agel ar ma amnigab. Buk nıbak, Sipsip Ñilik ñag pak lel kimak ak buk ne me ak.

⁹ Nibi bin bi gos timid midonimiq okok minim nib aul niyim!

¹⁰ Bin bi God miñ amnilaq, agil, niyip okok, miñ amnigal.

Bin bi tu par kid dil piñ lel kimlaq, agil, niyip okok,
tu par kid dil piñ lel kimnigal.

Nığ gìnigab rek, Krais bin bì ne okok, cìn bin bì nokim alap ma yap pakın, agıl, Krais mìnım tep ak nıŋ dì kılıs gıl, ageb rek nep gıl, Krais nop cıg tep gılıg gı nep mıdenımel.

Tap sapeb alap sek lım dai nab eyan nıb apjakak

¹¹ Pen kauyanı nıŋıl nıŋnek, tap sapeb rek alap sek lım dai nab eyan nıb bu agıl apjakak. Kom ne omal ak, sipsip nılik kom rek lak ak pen mìnım ne ak,toi ubıl rek agak.

¹² Ne tap sapeb ned nıb ak nop wög gı nılıg gı, bin bì karıp lım okok magılsek mìnım kılıs agıl gek, tap sapeb ned nıb ned pıs nep ñag pak lel bir gak rek lak ak pen kauyanı mılep gak nıbak nop yıb agel ar amnak.

¹³ Tap sapeb kisen nıb ak tap ma gep rek gıl, tap nıŋep ma nıŋep rek gıl, gak. Bin bì nıŋ mıdel nıŋlıg gı, ne gek, mab mılañ seb kab ar alanı nıb alap lım dai wagın eyan yowak.

¹⁴ Pen God ne tap sapeb kisen nıb nıbak nıŋebir kırıg gek, tap sapeb ned nıb udın yırık ne sıňak tap ma gep rek gek ak me, bin bì lım dai tıgonj tıgonj magılsek mìnım tom ne ak nıŋ dıläk. Tap sapeb kisen nıb ak bin bì okok kırırop agek, kırı tap sapeb tu par kıd dı pıs nep ñag pak lıläk ak pen kauyanı mıdeb ak yıb ne dap rannıg, tap nop rek kaunan alap gı lıläk.

¹⁵ Pen God tap sapeb kisen nıb ak nop nıŋebir kırıg gek, tap kaunan tap sapeb ned nıb rek gı lıläk nıbak nop ake bad ak pıgek amek, komıŋ lıl, mìnım agıl agak, “Yad bı kıb. Yıb yad nep agem ar amnañ,” agak. Nıb agek, bin bì yıb ne agel

ar ma amnak okok magılseк agek kırop ñag pak lıлak.

¹⁶ Ne agek, bin bı yıb mıdeк okok, bin bı yıb ma mıdeк okok; bin bı manı koŋai mıdeк okok, bin bı manı ma mıdeк okok; bin bı nag wög gelak okok, bin bı gos kiri ke wög gelak okok; kiri magılseк kıl alap ñınmagıл yıpıd kıd ak aka aun beŋ alan dıлak.

¹⁷ Pen bin bı kıl nıbak ma dıлak okok, tap taunımel rek aka tap sıkim gınımel rek ma lak. Kıl nıbak me, tap sapeb ak yıb ne aka naba ne me ak.

¹⁸ Bin bı gos nıŋ tep gıpal okok mınım wagın nıbak pıyo nıŋnımel rek lıp. Nıŋ tep gıl me, tap sapeb nıbak naba ne wagın ak nıŋnıgal. Naba nıbak, bı alap yıb ne ak mıdeb. Naba nıbak me kagol kagol (666).

14

Bin bı koŋai nep kımeп kisen nıb alap aglak

¹ Pen kauyan nıŋıl nıŋnek, Sıpsıp Nılik ak Saion Dım gol alan ranlıg mıdeк nıŋlıg gı, bin bı wan hadred poti po tausan (144,000) okok nop eip mıdelak. Bin bı ne eip mıdelak nıb okok, aun beŋ kiri alan yıb ne ak abe, Nap yıb ak abe ñu kıl tık lel mıdeк.

² Pen mınım alap seb kab ar alan sıŋak nıb ñıg sıj kıb pıŋıl gu agıp rek aka tımkı gu parsek agıp rek ak agek nıŋnek. Mınım nıbak, tap gita rek pakpal agıp rek ak agak.

³ Pen bin bı wan hadred poti po tausan (144,000) nıb okok kiri sea kinj ar sıŋak adan mıdıl, tap komıŋ omal omal abe, bı mınım tıg

bilocep okok abe nij mideł nijlig gi, kiri kimep kisen nib alap aglak. Kimep kisen nib nibak, bin bi lim dai ar wagin aul nib ognap nijnimel rek ma lak; bin bi wan hadred poti po tausan (144,000) God tau adik dak nib okok nep kimep nibak nijnimel rek lak.

⁴ Bi nib okok kiri bin eip ma gi tapal; bi praj rek midebal. Sipsip Nilik ne akal ameb nijil, nop kisen gipal. Krais krop bin bi nab okok nib tau adik dil, God nop abe, Sipsip Nilik nop abe krop tap magil ned pag dopal rek nep nak.

⁵ Minim tom ognap ma apal; tap si tap timel ognap ma gipal.

Ejol omal nokim minim ag nilak

⁶ Pen kauyañ ak nijil nijnek, ejol alap seb kab ar sij epel ug gi ajlig gi, bin bi lim dai ar wagin aul, wak ke ke lip rek, wagin ke ke midebal rek, minim yib ke ke apal rek, karip lim ke ke midebal rek, Krais minim tep per midenigab ak krop ag niniñg gak.

⁷ Sik kib agil agak, “God ne minim kib agnigab nij ak bir owip rek, God nop jel gek pirkniimb. Bi Kib seb kab ar alan, lim dai wagin aul, nij solwara, nij kilm okok magilsek gi lak ak, yib ne ak agem ar amnañ,” agak.

⁸ Ejol alap, ejol ned ak nop kisen gilig gi agak, “God gek taun kib Babilon pis nep ap yap pakip o! Bin bi Babilon okok kiri bin si bi si gil, gi timel aknib ke gel gel, bin bi karip lim tigon tigon magilsek nijil nib aknib rek nep gilak. Babilon ne nij wain kilis ne ke nibil, bin bi karip lim ke

ognap okok k̄rop ñek ñib, ne ḡip rek, k̄iri ak rek nep saköl ñagek gi t̄imel nep ḡilak,” agak.

9 Ejol alap pen, ejol ned omal ak k̄rop k̄isen ḡil, s̄ik k̄ib aḡil agak, “Bin b̄i tap saeb ak ȳib ne dap ranlıg gi, tap kaunan nop rek n̄ñjil gi l̄lak ak ȳib ne dap ranlıg gi, k̄il ne ak aun beñ alan̄ aka ñinmaḡil ar s̄iñak d̄inigal bin b̄i okok,

10 God nop m̄ılık ȳib yapek, ñig wain s̄ilek ȳib ak, kap k̄rop eyañ pagek ap ran jakek, ñek ñiñnigal. Ejol s̄iñ okok abe, Sipsip Ñılk ak abe n̄ñj m̄idel n̄ñl̄ig gi, k̄rop ag mab ke eyañ ak yokek, mab m̄ilañ salpa sek ak k̄rop ȳinek n̄ñl̄ig gi, wög pak m̄idenigal.

11 Mab m̄ilañ ak k̄rop ȳinek n̄ñl̄ig gi, mab s̄ikim n̄ibak tanıl, gi damıl, per per nep ap ranlıg gi m̄idenigab. N̄ib ak, tap saeb n̄ibak ȳib agel ar amnīgab bin b̄i okok, tap kaunan nop rek ḡilak n̄ibak ȳib agel ar amnīgab bin b̄i okok, ȳib ne k̄il n̄ibak d̄inigal bin b̄i okok, God k̄rop pen yur k̄ib ȳib ak p̄ib nab, k̄islim eyañ, per per nep ñinigab,” agak.

12 Niñ ḡinigab rek, Krais bin b̄i ne okok ap yap ma pakin, aḡil, God M̄inim ageb rek n̄ñ d̄i wös gił, ageb rek gił, Jisas nop c̄ig tep gīlig gi nep m̄idenimel.

13 Pen m̄inim alap seb kab ar alan̄ n̄ib ȳip agak, “M̄inim agnig gebin aul ñu k̄il t̄iknimin. M̄ini m̄iker ḡip ñin aul, bin b̄i Bi K̄ib nop n̄ñ d̄i k̄imnigal okok, m̄in m̄in ḡinigal,” agak. Agek, God Kaun ne agak, “N̄ñjid ȳib. K̄iri m̄iker d̄il̄ig gi wög koslam gi m̄idebal rek, k̄iri ake l̄l, m̄in m̄in gīlig gi m̄idenigal,” agak.

Tap magıl wög lim dai aul pok gip

¹⁴ Pen yad nıñnek, bı ñı rek bı alap, seb tıd bad ar sıñak bısig mıdekl. Nabıc cög ne alan, kab gol dıl usajıl bad gılak alap tol gıl, tu agon gılopi rek gogeb gip tu kıd yıb wid magıl tık dopal rek alap dıl mıdekl.

¹⁵ Pen ejol alap, God sobok gep karıp ñılik mıgan eyan nıb apıl, bı seb tıd bad ar sıñak bısig mıdekl ak nop sık kıb agıl agak, “Lım dai wagın ar eyan wid magıl okok bir pok gip. Wid tık dowep ñın ak owıp rek, tu agon gılopi rek nak nıbak dıl, tık dap mogım gan,” agak.

¹⁶ Agek, bı seb tıd bad ar sıñak bısig mıdekl ak, tu agon gılopi rek ne ak dı tıb gi rık marık gıl, wid magıl lım dai wagın ar okok tanek okok magılsek tıb gi rık marık gi dap mogım gak.

¹⁷ Ejol alap pen God sobok gep karıp ñılik mıgan seb kab ar alan sıñak nıb söñ owak. Ne ak rek nep tu agon gılopi rek alap dıl mıdekl.

¹⁸ Won nıbak nep, ejol mab mılañ kod mıdekl ak, God nop tap sobok gep bıd ar sıñak nıb apıl, ejol tu agon gılopi rek dıl mıdekl ak nop sık kıb agıl agak, “Wain magıl lım dai ar eyan nıb okok pok gip rek, tu agon gılopi rek nak ak dı wain magıl magılsek tık dap mogım gan,” agak.

¹⁹ Nıb agek, ejol nıbak, tu agon gılopi rek ne ak dı tıb gi rık marık gıl, wain magıl okok tık dam, God nop mılik yapek wain magıl tau cıb jakep kau mıgan ak yokak. Kau nıbak God bin bı gi tımel gi pal okok kırop pen yur ñıñımın rek mıdeb.

²⁰ Wain magıl tau cıb jakep kau mıgan nıbak taun kıb mis ken mıdekl. Wain magıl mıgan

nibak yokek, tau cib jakel nijlig gi, lakañ ak tan ap ran jakil, nig ulik kib ap yowip rek, u ag ap yaplig gi, kilomita aknib nijn juil ajip pis adan (300)* rek amnak. Lakañ ulik kib nibak kaj hos nabic ar pelok mideb rek ak nep ar pelok amek.

15

*Ejol okok genigal, miker kib ke ke aknib ar onid
ak ginigab*

¹ Pen tap ke kisen nib nijil wal agep rek alap sek, seb kab nab sij epel gak nijnek. Miker aknib ar onid okok gek, God nop milik yib yowip ak pis nep dai junigab, agil, ejol ne aknib ar onid okok krop agek, miker kib nib okok dapillim dai wagin aul onig gelak.

² Pen wagin nib sijak nijnek, nig cob glas rek alap mab milaj sek ulik malikgil sijak midék. Bin bi tap sapeb yib naba mideb tap ak abe, tap kaunan nop rek gilak ak abe eip pen pen gil win gilak okok, gol nib sijak warik midelak. God krop tap gita rek ke ke nek,

³ bi Mosis God nop wög gi noligip minim ak abe, Sipsip Nilik minim ak abe aglig gi, kimep aglig gi aglak,

“God, nak Bi Kib kilis aknib ke sek,

tap tari ginigain agnigan, ginigan.

Nak kin bi kib karip lim okok magilsek,

Kin kiri mideban ak,

per per yipid gil,

nijid rek nep gipan.

⁴ Bin bi magilsek nep nijil kaun dinigal.

* **14:20:** Grik minim agil 1,600 stadia

Nak nokım nep sığ mideban.
 Nep, Bi Kib, agıl,
 yib nep agel ar amniğab.
 Nak nag yipid gıl ar ak nep
 gi tep gipan ak niñil,
 bin bi karıp lim okok nib okok nib magısek apıl
 nep sobok gınigal,” aglak.

5 Pen yad kauyan niñil niñnek, God nop sobok
 gep sel karıp sığak Karıp Niñlik Mıgan Komıñ Tep
 Ke Yib ak kijoñ yikıl midek.

6 Pen ejol aknib ar onid ak, bin bi lim dai ar
 wagin aul okok krop miker kib aknib ar onid
 niñig, God sobok gep karıp niñlik migan eyañ nib
 söñ olak. Ejol nib okok, walij tid tep mımelik gak
 okok nep lıl, sib nag kab gol dil gılak okok pabil
 nab sığak pog lıl olak.

7 Tap komıñ omal omal nib okok nokım alap
 apıl ejol aknib ar onid okok krop kınan kab gol
 dil gılak ke ke ñak. Kınan migan nib okok, Bi
 Kib per per midenigab ak, bin bi gi timel gel God
 krop niñlik kal niñil miker niñigab ak ap ran
 jakıl midek.

8 God melik tep ke ne ak abe, kılıs timel ne
 ak abe gek, sığım kib yib God sobok gep karıp
 nibak ap ran jakıl midek. Bin bi alap sobok gep
 karıp nibak niñlik migan amnimel rek ma lak.
 Ejol aknib ar onid ak, miker kib aknib ar onid
 bin bi niñig gelak okok ñi saknigal ak nep, kisen
 karıp niñlik migan nibak amnimel rek linigab.

16

Ejol miker kib aknib ar onid okok di dolak

¹ Pen yad nıñnek, mìnìm alap God sobok gep karıp ñılık mıgan eyaŋ nıb ejol aknıb ar onjıd okok kırop sık kıb agıl agak, “Bin bı gi tımel gel God kırop mılık kal nıñıl mıker ñinigab ak, kınaŋ aknıb ar onjıd kajon alaŋ ap ran jakıl mideb okok, dam lım ar eyaŋ soŋ gem amnan,” agak.

² Nıb agek, ejol ned ak kınaŋ ne dam lım ar eyaŋ soŋ gek, bin bı tap sapeb kıl ak dıl, tap kaunan nop rek gılak sobok gelak okok, kırop soi sapeb yur kıb dep okok lak.

³ Ejol yıgwu nab nıb ak, kınaŋ ne dam ñig solwara ar ak soŋ gek, ñig solwara ak, bı kımbal lakaň ak rek lıl, tap ñig solwara nab nıb okok midebak okok, magılsek kım saklak.

⁴ Ejol yıgwu nokım nıb ak, kınaŋ ne dam, ñig kılam juıp okok abe ñig yokop ap yowıp ar okok abe soŋ gek, ñig okok magılsek lakaň lak.

⁵ Pen ejol ñig magılsek kod mideb ak agak, “Nak Bı Siŋ.

Nak bırarık ped okok midelegipan; nak mìnini
ak rek nep mideban.

Nak mìnım tıg bılok tep yıb gıl,
kırop nıñ yıpıd gıl ñig gipan.

⁶ Bin bı nıb okok nep me, bin bı nak okok kırop
ñag pak lıl,

bı mìnım nak agep okok kırop ñag pak lıl gel,
lakaň kiri yowak ak me,

nak kırop pen ak rek nep lakaň ñek ñibebal
ak,

kiri ke gıl dıpal me ak,” agak.

⁷ Nıb agek, mìnım alap God nop tap sobok gep bıd
ar siŋak nıb agak,

“God Bi Kib kiliis timel ke yib,
nak minim tig biloq tep yib gil,
krop niy tipid gil nig giyan,” agak.

⁸ Ejol yiawu par ak, kinaq ne ak dam piib ak nop soj gek, bin bi okok krop piib kal yib niy nimti rek lak.

⁹ Kal yib niyil, krop tapin yinak ak pen tap si tap timel gelak ak, tari ginig nig giyan, agil, krig gil, mid tep gil, God yib ne agel ar ma amnak. God cinop miker neeb ak, agil, nop ag julak.

¹⁰⁻¹¹ Ejol mamiid alan, kinaq ne ak dam tap sapeb sea kin ne ar sijak soj gek, bin bi ne kod midék nab sijak dai kislím gak. Soi sapeb lìl, yur kib gek, aleb su ribik gelak ak pen tap si tap timel gelak ak, tari ginig nig giyan, agil, ma krig gilak; gilig gi nep midil, God seb kab ar alan sijak midéb ak nop ag julak.

¹² Ejol kagol onid ak, bi kin karip lim piib apeb okok nib onigal, agil, kinaq ne ak dam nig kib yib Yupretis soj gek, nig nibak pis nep milep gak.

¹³ Nig gek niyig gi, kiyob nilik omal nokim as omal nokim rek lek niynek. Alap toi ubil meg miyan ne sijak nib apjakak; alap tap sapeb meg miyan ne sijak nib apjakak; alap bi God minim agebin agil minim esek nep agip ak meg miyan ne sijak nib apjakak.

¹⁴ Kiyob nilik nib okok tap ma gep rek ginimel rek lak. Kiri amil kin karip lim ke ke tigoj tigoj kod midébal okok magilsek poj dil dap mogim gil, God Bi kiliis ke sek nin kib ne ag lak nibak, pen pen ginigal.

¹⁵ “Niy tep ginimib! Yad onig gebin ak, bi tap si dep okok ma niy midébal won ak nep apal rek ak

onığain! Nib ak me, bin bi wisin ma kinił, walij
yim tep gil mindenigal okok miñ miñ ginigab;
magil nep okok ajel, krop nabien ma ginigab!"

¹⁶ Pen kiyob nillik nib okok, bi kinj karip lim
ke ke okok nib krop poŋ dil dap mogim gilak;
karip lim dap mogim gilak nibak Hibrus minim
agil Amagedon apal.

¹⁷ Ejol ar onid ak, kinan ne ak son gak nab nep
ar alan okok. Son gek, minim alap sea kinj God
sobok gep karip nillik migan eyan nib sik kib agil
agak, "Dai juip," agak.

¹⁸ Nib agek niñlig gi, timik agil gu gek amek
niñlig gi, añim añim dilig gi kasin magil bol okok
ap yap pakil, monmon kib yib bin bi lim dai ar
wagin aul ned ma niñeligipal rek alap owak.

¹⁹ Monmon kib yib nibak dil, taun kib yib
Babilon ak pok gil, asik lillig gi dai omal nokim
lil, taun kib karip lim ke ke okok karip tap okok
tig ju pag jisipik masipik gebin, agil, kosil masil
gak. Gak nibak, God ne milik kal niñil, Babilon
bin bi giligipal ak sakol ma gil, krop nиг silek
kap tib alan ap ran jakak ak nek niñlak.

²⁰ Pen karip lim sikol nиг tib kis kis gak okok
abe, karip lim yirik okok abe, pis nep kır gak.

²¹ Miker kib yib ak me, miñab nogob magil kib
yib okok, won nokim nokim niñ juil omal adik gi
dam aknib wajrem alan (50) kilo rek, seb kab ar
alan nib yapił, bin bi okok krop tapin nep pakak.
Krop tapin nep pakek God nop pis nep ag julak.

¹ Ejol aknib ar onid miker ke ke dolak okok, alap apil yip agak, "Sijaul apek, nep tap alap yomen niyjan! God genigab bi si dep bin timel yib ak pen yur kib dinig geb. Taun kib yib nig konjai nep ulep sijak mideb ak nep agebin.

² Bi kin karip lim ke ke midebal okok, bi si dep bin nibak eip gi ajlig gi, bin bi lim dai ar wagin aul yokop okok ak rek nep, tap si tap timel ne giip ak kirop nig wain ne nek nibel, kirop sakol nagiip," agak.

³ Pen God Kaun ak yip goj lek niyliq gi, ejol ak yip dam miñ mab kab nep mideb nab okok dad amek niynek, bin alap, tap sapeb lakan alap ar alan bisig midek. Tap sapeb nibak, miñ goj pınbak ne sijak, yib God nop ag juep konjai yib nep nu kil tik lel midek. Nabic cog ne aknib ar onid ak lıl, kom aknib wajrem alan lıl gak.

⁴ Pen bin niynek nibak, walij lakan bin kib lipal rek lıl, kab gol konjai nep, kab tep tep mani kib tauep konjai nep, magil kolim sikol kibap milep rek tid giip "pol" apal ak konjai nep, miñ goj ne ak magilsek tib kadig lek, melik melik giliq gi midek. Kap kab gol dil gilak alap di midek. Kap migan nib eyan, bi eip si gil tap si acir timel yib gek okok kajon alan ap ran jakil midek.

⁵ Aun ben ne alan minim we gil midoligip alap nu kil tiklak:

TAUN KIB YIB BABILON AK, BIN SI BI SI GI
AJPAL OKOK ABE, BIN BI NAG TIMEL YIB GIPAL
OKOK ABE, BIN NONIM KIRI ME AK.

⁶ Pen yad niynek, bin nibak, bin bi Jisas niy dil minim tep ne misen ag nelak kirop nig pak lilkak bin bi okok, lakan kirop nig wain rek nibil sakol

ñagıl midek.

Gak nıbak nıŋıl, pak ju dıl gos par lı mıdenek.

⁷ Pen ejol nıbak yıp agak, “Tari gınig pak ju dıl gos par rap lıpan? Tap sapeb nabıc aknıb ar onıd lıl, kom aknıb wajrem alan lıl gıp tap nıbak abe, bı si dep bin tap sapeb ar alan bısig ajeb ak abe, mınım wagın ak nep ag nıŋıgain.

⁸ Tap sapeb nıneban nıbak, ned mıdoligıp, mıñi ma mıdeb, pen ulep mıdeb, ne kau mıgan kırıŋ ma juıp eyaŋ nıb apenıgab, God gek pıs nep kır gınigab. God karıp lım bırarık ped okok ma gı lak nıŋ ak, bin bı lım dai ar wagın aul mıdebal kırop dıniŋgain agıl gos nıŋak bin bı okok, yıp kırop ūu kıl tıkkak buk ne eyaŋ. Pen bin bı yıp kırop ūu kıl ma tıkkak okok, tap sapeb nıbak kauyan mıdenıgab ak nıŋıl, wal yıp agnıgal. Tari gınig: ne ned mıdoligıp, mıñi ma mıdeb, pen kısen kauyan mıdenıgab.

⁹ “Mınım nıb okok nıŋ tep gıl nep me, nıŋıgal. Tap sapeb nabıc ne aknıb ar onıd mıdeb nıneşan ak, mınım wagın ar omal mıdeb. Nabıc aknıb ar onıd nıb okok, dım aknıb ar onıd bin nıbak bısig mıdeb okok me.

¹⁰ Pen nabıc aknıb ar onıd nıb okok, kin aknıb ar onıd okok me. Kin nıb okok, aknıb mamıd alan kin mıdıl bır kımlak, pen mıñi kagol onıd ak ne kin mıdeb. Kin ar onıd ak kısen onıg geb. Pen apenıgab ak, sıkol won alap nep mıdenıgab.

¹¹ Pen tap sapeb ned mıdoligıp, mıñi ma mıdeb ak, ne ke kin jıl onıd ak onıgab. Ne me, kin aknıb ar onıd okok nıb bı alap. God gek ne pıs nep ap yap paknıgab.

12 Pen kom aknib wajrem alan nijesan okok, kinj aknib wajrem alan. Kiri mifni kinj ma midebal pen kisen God gek kiri aua nokim alap nep kinj midil, tap sapeb ak eip wog gilig git, bin bi okok kod midenigal.

13 Kiri gos ar nokim nijil, tap sapeb ak nop agel, ne kau krop ak dil, bin bi okok krop kod midenigab.

14 Kinj nib okok, Sipsip Nilik ak eip pen pen ginigal ak pen ne bi kib okok magilsek Bi Kib kiri midil, kinj okok magilsek Kinj kiri mideb rek, nop ntag pak linimel rek ma lip. Bin bi ne ke sik agil dip okok, nop cig gilig git nep midenigal rek, ne eip kinj nib okok gel pis nep ap yap paknigal,” agak.

15 Pen ejol nibak yip agak, “Nig okok bi si dep bin bisig midosip nijesan nig nib okok, bin bi wak ke ke lil, minim yib ke ke agil, karip lim ke ke midebal okok me.

16 Kom aknib wajrem alan nijesan okok abe, tap sapeb nijesan ak abe, bi si dep bin ak nop milik kal yib nijil, tap ne okok magilsek pilig denigal ak me, magil nep midenigab. Pen mitb gon ne ak nibil, dai dai midenigab okok dagilel yin sibok amnigab.

17 Tari ginig: God krop gos nek, gos ar nokim nijil, tap sapeb ak nop agek, kau kiri ak dil gek amek me, God ginigab agil ag lak rek nep ginigab.

18 Pen bi si dep bin nijesan nibak, ne me taun kib yib kinj ke ke okok magilsek kod mideb taun kib nibak,” agak.

18

Babilon ap yap pakniğ geb

¹ Pen dai nıñıl nıñnek, ejol alap sek seb kab ar alan nıb aposıp. Ejol nıbak, God ag lek bı kıb yıb mıdekk. Seb kab ar alan nıb apıl, melık tep ne ak gek, lım dai wagın aul magılsek melık gek.

² Ejol nıbak apıl sık kıb agıl agak,
“God gek taun kıb yıb Babilon pıs nep ap yap pakıp o!

Pıs nep ap yap pakıp o!
God gek taun kıb nıbak, bin bı alap ma mıdeb
yıb;

kıjeki kıyob nıllık yakır tımel okok nep
mıdeb e.

³ Tari gınıg: bin bı Babilon okok kıri bin si bı si
gil,

gı tımel aknıb ke gel gel,
bin bı karıp lım ke ke okok magılsek nıñıl,
nıb aknıb rek nep gıpal.

Babilon ne nıg wain kılıs ne ke nıbıl,
bin bı karıp lım ke ognap okok kırop nıek
nıbel,

ne gıp rek, kıri ak rek nep
saköl nıagıl gı tımel nep gıpal.

Kıñ lım dai ar wagın aul okok,
ne eip gı ajıl, gı tımel nep gıpal.

Pen ne tap tep okok dıñım agıl per gos nıñıp
rek,
bı lım dai ar wagın aul tap sıkim gıpal okok
mani kıb dıpal,” agak.

⁴ Pen yad nıñnek, mıñım alap sek seb kab ar
alan nıb agak,

“Bin bı yad Babilon mıdebim okok, taun nıbak
 mıs ar amił,
 Babilon kai eip ulık ma gınımib.
 Tap si tap tımel kiri gıpal okok, nıbi eip ma
 gınımib.
 Yur kıb kiri dıníg gebal ak, nıbi ak rek nep
 ma dınímib.
 5 Tap si tap tımel gıpal gac ak, tap asmen kıb rek
 am am
 kıb yıb ap ran amnak seb kab ar alanj.
 God nıñıl kiri tap si tap tımel gıpal ak
 gos nıñlig gı mıdeb.
 6 Babilon ne bin bı ognap kırop gı tımel gıp rek
 ak,
 nak pen nop ak rek nep gı tımel gınımin.
 Pen Babilon ne bin bı ognap kırop gı tımel gıp
 rek nep mer;
 nop pen gı tımel ke yıb gınımin.
 Babilon ne bin bı ognap kırop nıig silek nıb rek
 mer;
 nop pen nıig silek ke yıb kap ne soŋ gıl nop
 ñek ñıñnımın.
 7 Tap konai nep dıñım, agıl, yıb ne ke dap ranıb
 rek ak,
 nop pen yur mab aknıb ke yıb ñek, yımıg yıb
 gıñımın.
 Gos ne ke nıñıl agıp,
 ‘Yad bin kwin sıñaul bısig mıdebin.
 Yad bin kañıl ma mıdebin;
 mıker ognap yıp dıñımın rek ma lıp,’ agıp.
 8 Nıb agıp ak
 pen God Bı Kıb
 nop mınım kıb agıl yur ñıñıgab ak,
 bı kılıs aknıb ke yıb mıdeb.

God Bi Kib ne gek, niñ nokim alap nep miñak kib
giniñgab;
sil kib agniñgab; tap magil ma pilniñgab, yuan
kib giniñgab.

Pen God Bi Kib ne gek,
Babilon mab milan yap yin sibok niñb
amniñgab.

9 “Babilon mab yinil sikim ap ranek niñlig
gi, kinj karip lim ke okok nib bin nibak eip gi
ajoligipal okok yimig gek sil agniñgal.

10 Bin ak nop yur mab ke yib giniñgab nibak,
cñnop ak rek nep giniñmijen rek lip, agil, ke ke siñ
adañ midil sil agil agniñgal,

‘Mer e! Mer e! Taun kib ke yib e!
Babilon taun kib kilis ke yib e!

Nak aua nokim alap nep miñim kib niñil,
pen yur kib díl pis nep ap yap pakpan,’
agniñgal.

11 “Pen taun kib nibak ap yap pakniñgab rek,
bi tap sikim goligipal okok, miñi bin bi okok tap
cñnop ma tauniñgal, agil, yimig gek sil agniñgal.

12 Tap kiri nib okok me, kab gol, kab silpa,
kab sikol tep tep ke ke mani kib tauep, magil
kolim sikol kibap milep rek tid giñ ‘pöl’ apal ak;
laplap tep yib tap ‘linin’ apal ak tik dam pak ñag
dör goligipal ak, laplap mik, laplap lakañ, laplap
kobkaunañ ciñ nag rek di ñag dör giñ ‘silk’ apal
ak; mab ki tep owep ke ke okok; kaj elepad meg
kib díl tap ke ke konjai nep goligipal okok; mab
bog tep tep mani kib tauep tap ke ke konjai nep
goligipal okok; tap ain rek ‘brons’ apal ak, ain

ak, kab ‘mabil’ apal ak dıl tap ke ke konjai nep göligipal okok;

¹³ tap ki tep oweñig ke ke okok, pauða ke ke okok ‘sınamıñ’ ak, ‘spais’ ak, ‘yınsens’ ak, ‘mö’ ak, ‘praginsens’ ak; ñig wain abe, olip wel abe; wid magıl abe, plaua abe; kaj kau abe sipsip abe; kaj hos abe, tap kaj hos ñon gel lıp gıt dad ajpal okok abe; bin bı kırop tau dapel nag wög göligipal okok abe, bin bı eip pen pen gıl kırop nag lı dapel nag wög göligipal okok abe. Tap kiri sıkim göligipal nıb okok me ak.

¹⁴ “Pen bı tap sıkim göligipal okok Babilon nop agnígal, ‘Mıb goñ nak gos gıp tap tep tep nak okok magılsek dai kır gıp. Kab gol, silpa, mani, tap tep ke ke konjai nep nak ak magılsek bır kır gıp. Kisen kauyan ma dıñigan,’ agnígal.

¹⁵ “Bı Babilon sıñak tap okok sıkim gıl mani kıb döligipal bı okok, Babilon ak nop yur mab ke yıb gınıgab nıbak, cınop ak rek nep gınimıñ rek lıp, agıl, ke ke sıñ adan mıdıl yımıg gek sıl aglıg gıt

¹⁶ agnígal,

‘Mer e! Mer e!

Taun kıb ke yıb e!

Taun kıb kıl tep nıbaul, walıj tep tep,

laplap tep yıb linin tık dam pak ñag dör göligipal ak,

laplap mık, laplap lakañ dıl, tıb kadıg lı mıdoligip;

kab gol, kab sıkol tep tep ke ke mani kıb tauep,

magıl koliñ sıkol kıbap mılep rek tıd gıp “pöl” apal ak dıl,

tıb kadıg lı mıdoligip.

17 Pen miñi aua nokim alap nep tap tep tep ne n̄ib
okok
maḡlsek bir p̄is nep k̄ir ḡip,’ agn̄gal.

“Ñig magöb kapten okok abe, b̄i wög gep k̄iri
okok abe, bin b̄i ñig magöb ar ajpal okok abe, bin
b̄i ñig magöb tap kako d̄i s̄ikim ḡipal okok abe,
maḡlsek ke ke s̄in̄ adan̄ m̄idenigal.

18 Ke ke s̄in̄ adan̄ m̄idil, taun k̄ib n̄ibak mab
yin̄il s̄ikim k̄ib s̄ilpil amenigab ak n̄in̄il agn̄gal,
‘Taun k̄ilis ke ȳib aul rek alap ned ma m̄idoligip
e!’ agn̄gal.

19 K̄iri s̄il̄kil d̄il, nabic ar k̄iri alan̄ d̄i yoklig ḡi
yoklig ḡi agn̄gal,

‘Mer e! Mer e! Babilon taun k̄ib k̄ilis ke ȳib e!

Babilon ne m̄idek n̄in̄lig ḡi, kab gol, kab silpa,
mani,
tap tep tep mani k̄ib tauep tap okok ke ke konjai
nep m̄idek,

ñig magöb ajlig ḡi, mani konjai nep dipin ak,
pen miñi aua nokim alap nep tap tep ne n̄ib okok
maḡlsek bir p̄is nep k̄ir ḡip,’ agn̄gal.

20 “Pen God ne gek Babilon p̄is nep pag j̄isipik
masipik ḡi yap m̄ideb ak,

n̄ibi seb kab ar alan̄ m̄idebim okok
paj aḡil wobi yal yal aḡil miñ miñ ḡin̄imib!

God gek, b̄i si dep bin n̄ibak p̄is nep ap yap
pakip ak,

n̄ibi Krais bin b̄i ne m̄idebim okok abe,
Krais miñim tep ne dad ameb b̄i okok abe,

God miñim agep b̄i okok abe, n̄ibi wobi yal yal
aḡil

miñ miñ ḡin̄imib!

Ne n̄ibep ḡi t̄mel ḡip ak n̄in̄il,

God ne nop mìnìm kib agıl,
nop pen yur kib yib ñib me ak,” agak.

21 Pen magıl nıbak, ejol kılıs ke yib alap, kab
kib yib wid magıl pak cib jakıl plaua gipal kab ak
rek alap dı ñig solwara nab sındak dı yokıl agak,
“Ñig aknib rek nep taun kib ke yib Babilon
tig wal gi yokel kisen bin bi kauyan ma
niñnígal.

22 Babilon bin bi miñ miñ gılıg gi, tap gita rek
paklıg gi,
gaub paklıg gi, akıl magıl pıglıg gi, ma
midenigal.

Wög ar ke ke gipal rek ak, ma giñigal.

Wid magıl pak cib jakıl plaua gipal rek ak,
ma giñigal.

23 Bin bi lam melik taun kib nab nıbak kauyan
ma niñnígal.

Bin bi ñel dıl, ber mal midıl, miñ miñ gił, ma
giñigal.

Bin bi nak sükim göligipal okok amił,
karıp lim ke ke okok bi kib yib midelak.

Pen bin bi nak kij wanam gił, mìnım esek agıl gel,
bin bi karıp lim ke ke okok

niñıl magılsek kisen gił,
ñig aknib rek nep gi timel göligipal.

24 “Babilon bin bi okok nep,
God mìnım agep bi ne okok krop ñag pak lıl,
bin bi ne okok krop ñag pak lıl, göligipal.

Bin bi lim dai ar wagın aul ñag pak lipal bin bi
okok magılsek Babilon wagın ne gek ñig
gak.

Nığ gıp rek, God nop pen yur kib yib ak nib,” agak.

19

¹ Ejol kılıs ke yib ak minim nibak ag dai juek niñlig git yad gu kib yib peyig niñnek. Gu nibak, bin bi korjai nep seb kab ar alan miñ miñ gitlig git, meg migan dap ranil aglak,
“God yib ne agon ar amnan!

God cin nep bin bi dit komin yokeb.
God cin nep melik tep ke sek mideb.
God cin nep bi kılıs ke yib mideb.
² God cin minim kib agil, minim tig biloq tep git,
bin bi okok krop pen yipid git nep nib.
Bi si dep bin timel yib nibak,
bi si dil eip git ajil gek,
bin bi karip lim ke ke okok nib apil,
ne gek ak niñil, níg aknib rek nep git timel
göligipal.

Bin nibak ne God bin bi nop wög göligipal okok
niag pak lakov me,
God ne nop minim kib agil pen yur kib nib,”
aglak.

³ Nib agil, kauyan meg migan dap ranil aglak,
“God yib ne agon ar amnan!”

Taun kib ke yib Babilon yin sikim git,
sikim ak per per nep ap rannigab,” aglak.
⁴ Nib agelak, bi minim tig biloqep niñ juil
nokim alap adik git dam yigwu par alan (24) okok
abe, tap komin omal omal okok abe, God sea kin
ar bisig midek wagin sijak kogim yimil kiyang git
aglak,
“Niñid yib!

God yib ne agon ar amnañ!” aglak.

⁵ Nib agelak, minim alap sea kin midek sinjak
alanñ nib agil agak,

“Nibi bin bi tam okok abe, bin bi gep okok abe,

God cin nop wög git nop pirikpim okok
magilsek yib ne agem ar amnañ,” agak.

*Krais bin bi ne okok kirok di karip lim ne amek,
miñ miñ ginigal*

⁶ Pen won ak yad gu kib yib alap, nиг sij piñil
agip rek aka timik agek parsek ameb ak rek,
peyig niñnek. Gu nibak, bin bi konjai yib nep meg
migan dap ranil aglak,

“God yib ne agon ar amnañ!

God Bi Kib cin ak Bi kilis ke yib.

Ne Kin midil bin bi okok

kirop magilsek kod mideb.

⁷ Nib ak, tep gek niñlig gi miñ miñ gin;

God ne Bi kilis ke yib mideb ak niñil,
yib ne agon ar amnañ.

Tari ginig: Sipsip Nilik ak bin ne dinigab niñ ak
bir owip rek,

bin ak karip ne amniç, tap gi jin gilig gi
mideb.

⁸ Linin dil walij sin tid mimelik gilig gi mideb
alap,

God bin ne nop nek yimib,” aglak.

Linin walij tep nibak wagin ak, God bin bi ne gi
tep gipal nib okok me ak.

⁹ Pen ejol nibak yip agak, “God minim niñid
yib ageb ak, minim ne ognap agen nu kil
tiknimin. Ne ageb, ‘Bin bi Sipsip Nilik ak sik agek

amıl ne eip tap kib nıñŋnıgal bin bi okok mın̄ mın̄ yib gınigal,’ ageb” agak.

10 Pen ejol nıbak nıb agek, yad tob wagın ne sıňak kogım yımił, nop sobok gınim, agnek ak pen yıp agak, “Nak nıg ma gınimın! God nop nokım nep sobok gınimın. Nak abe, ai mam nak okok abe, Jisas mınim tep ne ak nıj dıl ageb rek gıpım rek ak, yad ak rek nep bi God nop wög giñeb bi alap midebin. Jisas mınim nıñid ag mısen lıp mınim tep ak nep dıl, God mınim agep bi ne okok mınim apal,” agak.

Krais kaj hos tıd ar alan bisig gıl ajek

11 Pen won ak nıñnek, seb kab ar alan mıgan yıkkak nıñıl Bi alap kaj hos tıd alap ar sıňak bisig midek. Bi kaj hos ar bisig midek Bi nıbak, yib ne omal: yib ne alap Cıg Gıp, yib alap Yıpıd Gıl. Ne bin bi okok kırop mınim kib agıl, mınim tıg bılık tep gıl, pen yur nıb ak, abramek ma nıb, gıpal gıpal rek nep nıñıl nıb. Nıg aknib rek nep ak, bin bi okok eip pen pen gıl ñag yık yokıp ak, gos nıj tep gıl, mınim tıg bılık tep gıl, pen pen gıl ñag yık yokıp.

12 Udın ne ak mab mılan rek. Kiñ tol gıpal usajıl bad konjai nep nabıc ar ne alan lek mideb. Mıb gon ne sıňak yib alap mideb. Pen yib nıbak, bin bi ognap ma nıpal; ne ke nep nıñıp.

13 Walıj yım mideb ak, lakañ tım lek lakañ sek mideb. Pen yib ne ak, “God Mınim.”

14 Ami Bi seb kab ar alan sıňak nıb okok, walıj tıd kaig tep yib par ke ke lıl, kaj hos tıd ar okok ke ke bisig gıl, nop kısen gılak.

15 Meg mığan ne eyan, tu par kıl yıb alap apjakak. Tu par kıl nıbak dıl, bin bı karıp lım ke ke okok eip pen pen gıl ñag pak lıl, ain yır par alap dıl, kırop kod middenigab. Pen God ag lak ñın nıbak, God Bı Kıl, Bı kılıs ke yıb ak, bin bı gı tımel gıl nop yo nıpal okok kırop mılık kal yıb ñıñıl, wain magıl rek dıl, God wain magıl tau cıb jakep kau mığan ak yokıl, Bı kaj hos tıd ar bısig mıdeb nıbak kırop pak cıb jaknigab.

16 Pen walıj par ne ak abe, tob male ne ak abe, yıb alap ñu kıl tıklak mıdeb:

**KIN OKOK KIN KIRI AK, BI KIB OKOK BI KIB
KIRI AK**

17 Pen yad nıñnek, ejol alap pıb nab sıňak alan warık mıdek nıñlıg gı, yakır ug gı ajelak okok kırop sık kıl agıl agak, “God nıbep tap magıl kıl ñıñig geb ak, magılsek apıl mogım gım!

18 Apıl, kin okok mıb goň kırop ñıbıl, ami bı kod mıdep bı kıl okok mıb goň kırop ñıbıl, ami bı kılıs okok mıb goň kırop ñıbıl, kaj hos okok mıb goň ñıbıl, bı kaj hos dad ajpal okok mıb goň kırop ñıbıl, gıñımıb. Pen bin bı nag wög gıpal okok, bin bı gos kiri ke wög gıpal okok, bin bı yıb kıl mıdeb okok, bin bı yıb ma mıdeb okok magılsek, mıb goň kırop ñıñnígabım,” agak.

19 Pen won ak nıñnek, tap sapeb ak abe, kin lım dai wagın aul ke okok nıb okok nıb abe, Bı kaj hos tıd dı ajıp ak eip, ami bı ne okok eip pen pen gıñig, ami bı kiri okok dap mogım gılak.

20 Nıg gelak ak pen Bı hos tıd dı ajek ak, tap sapeb ak abe, bı ne bin bı okok kırop mıñım esek agıl tap ma gep rek goligıp ak abe, kırop mal dı cıcı lıl, mab mılanj salpa sek yın mıdeb cöb eyan

yokak. Pen tap sapeb bì ne ak ne ned bin bì konjai nep mìnìm esek agek, tap sapeb kıl ak dìl, tap kaunan ne rek gılak ak, sobok göligipal.

21 Pen Bì kaj hos tìd dì ajek ak, tu par kìd meg mìgan ne eyaŋ nìb apjakak nìbak, ami bì okok kìrop magìlseк ñag pak lek, yakìr okok apìl mìb gon kìrop okok ñìb ñìb mer nìñìl kìrig gılak.

20

Seten nag mìdek mì aknìb wan tausan yìnnìgab

1 Pen won ak nìñnek, ejol alap kau mìgan kìriŋ ma juıp ki ur ak abe, sen kılıs yìb bol ak abe, ñìnmagìl ne ak dìlig gi, seb kab ar alan nìb aposip.

2-3 Dapìl, toi ubìl ak, toi bìrarìk ped okok nìb ak, nop dì cìcì lìl, bin bì karıp lìm ke ke okok kìrop kauyaŋ esek ma gìnìmìŋ, agìl, nag ñon gi dam kau mìgan kìriŋ ma juıp nìb eyaŋ yokł, kìjon piliŋ gi, kılıs gi tep yìb gak. Nìg gek, ne nìb okok nag mìdek mìdek, mì aknìb wan tausan amek, kauyaŋ ak wìsìb yokek apìl, sìkol won alap yokop gi ajenìgab. Toi bìrarìk esek agep nìbak me, kìjeki ak, Seten nep.

4 Pen nìñnek, bin bì ognap kaun kìri kiŋ sea bìsìgep ar ke ke okok bìsìg mìdelak. Bin bì nìb okok, God agek kìri bin bì okok kìrop mìnìm kìb agìl mìnìm tìg bìlokniг gelak. Pen bin bì nìb okok, tap sapeb ak nop ke abe, kaunan ne rek gılak tap ak abe ma sobok gıl, kıl ne aunbeŋ kìri alan aka ñìnmagìl kìri ak ma dìl, Jisas mìnìm tep ne bin bì okok kìrop mìsen ag ñìl, God Mìnìm ageb rek nep gıl gelak nìñìl, kìrop nabìc tìb gi

rıklak. Yad nıñlıg gi mıdenek nıñlıg gi, kaun nıb okok komıñ lıl, Krais eip bin bı okok kırop kinj rek kod mıdel mıdel, mı aknıb wan tausan ak yınak.

⁵ (Pen bin bı ognap kımlak okok, nın nıbak ma warıklak. Mı wan tausan ak yınek, kisen warıklak.) Mınım agebin aul, God ne ned gek bin bı nıb okok warıklak ak nep agebin.

⁶ Bin bı ned warıknıgal okok, God bin bı ne ke nep mıdıl tep gek nıñlıg gi, mıñ mıñ yıb gılıg gi mıdenıgal. Kauyañ ma kımnıgal. Kırı God Krais kırop apıl mal sobok gep bin bı rek wög gi nılıg gi mıdıl, Krais eip bin bı okok kırop kinj rek kod mıdel mıdel, mı aknıb wan tausan ak yınnıgal.

Seten yur kıb dınígab

⁷ Mı wan tausan nıbak ap amnıgab nıñlıg gi, God ejol ne okok kırop agenıgab, Seten nop nag wiśib yokel,

⁸ amıl bin bı karıp lım ar wagın aul ke ke okok magılsek mıdebal okok kırop mınım esek agnıgab. Bin bı nıb okok me, Gog eip Megog eip. Seten kırop magılsek lıp gi dapek, kırı pen pen gınıg onıgal. Bin bı pen pen gınıgal nıb okok, kab kılıp nıg solwara gol okok koñai nep mıdeb rek nep mıdebal.

⁹ Kırı mıgan okok mıgan okok nıb apıl, taun kıb God bin bı ne kın mıdelak ak, taun kıb God ne mıdmagıl lıp nıbak nep, pıñıl kıs kıs gelak. Taun pıñıl kıs kıs gılak ak pen dai mab mılanj seb kab ar alanj nıb apıl, kırop yın sıbok nıb amnak.

¹⁰ Pen God ejol ne okok, kıjeki bin bı okok kırop mınım esek agıl lıp gi dowak ak, nop dam cöb mab mılanj salpa sek yın gopen geb mıgan eyan

dî yoklak. Tap sapeb ak abe, bî ne bin bî okok kîrop mînîm esek agolîgip ak abe, ned cöb nîb eyan yokel mîderek. Melîk abe, kîslîm abe, per per nep yur mab dîlîg gi mîdenîgal.

Mînîm kîb kisen yîb ak

¹¹ Pen sea kinj tîd kîb yîb alap abe, Bî ar nîbak bisig mîdosip ak abe nînjnek. Bî Kîb ne sînjak mîdek nînjîg gi, lîm dai wagîn aul abe, seb kab ar alan abe, dai pîs nep pîrîkîl ke okok amek, kauyan ma nînjnek.

¹² Pen yad nînjnek, bin bî kîb mîdîl kîmlak okok abe, bin bî tam okok mîdîl kîmlak okok abe, magîlsek apîl sea kinj wagîn nîb sînjak warîk mîdel nînjîg gi, mij ognap tîg pîs gîlak. Mij alap, bin bî kîri komij mîdlîg gi, gîlak gîlak rek nînjîl, ñu kîl tîklak. Mij nîbak tîg pîs gîl, mij alap tîg pîs gîlak. Mij kîsen nîb tîg pîs gîlak ak, bin bî per per komij mîdenîgabal yîb kîri ñu kîl tîklak. Tîg pîs gîlak nînjîl God ne bin bî kîmlak okok tap tari tari gîlak ak nînjîl, mînîm tîg bîlokîl, kîrop nonîm lak.

¹³ Pen bin bî ñîg solwara nab okok kîmlak okok amel nînjîg gi, God ne kîrop mînîm kîb agak. Kîmeb Won ak abe Cîp Kaun Karîp ak abe bin bî kîmîl am kod mîdelak okok kîrop magîlsek dam ñel nînjîg gi, kîri ke ke tap tari tari gîlak ak nînjîl, God kîrop mînîm kîb agak.

¹⁴ God ne nîg gak nînjîl, Kîmeb Won ak abe Cîp Kaun Karîp ak abe, God agek kîrop mal dam mab mîlan yîneb cöb eyan dî yoklak. Mab mîlan yîneb cöb ambir ak, Kauyan Kîmnîgal, apal.

¹⁵ Pen bin bî per per komij mîdenîgal okok yîb kîri ñu kîl tîklak mij nîbak, bin bî an an yîb kîri

mij n̄bak ma m̄idek, God agek, k̄rop maḡlsekk ak rek nep dam mab m̄lañ ȳneb cōb eyañ d̄ yoklak.

21

L̄im dai waḡin aul abe, seb kab ar alan abe ke kisen n̄b lak

¹ M̄dil n̄ñnek, l̄im dai k̄isen n̄b abe, seb kab k̄isen n̄b abe m̄idek. L̄im dai ned n̄b ak abe, seb kab ned n̄b ak abe b̄r k̄ir ḡil ma m̄idek. N̄ig solwara ned m̄idoligip ak, ak rek nep b̄r k̄ir ḡil ma m̄idek.

² Pen yad n̄ñjil n̄ñnek, God gek Taun K̄ib S̄iñ ak, Jerusalem k̄isen n̄b ak, seb kab ar alan s̄ñjak n̄b aposip. Taun K̄ib S̄iñ n̄bak, bin okok bi dñig, waliñ k̄il tep l̄il kod m̄idebal rek ak m̄idek.

³ Pen yad peyig n̄ñnek, sea kiñ m̄idek nab s̄ñjak n̄b, m̄inim k̄ib s̄ik aḡil agak, “Miñi t̄k̄il, God ne ke bin bi okok eip karip gi l̄il m̄idenigab. Ne bin bi okok eip k̄in m̄idenigab n̄ñjil k̄iri bin bi ne m̄idenigal. God ne ke k̄rop eip m̄idil, God k̄iri m̄idenigab.

⁴ Ne udin n̄ig udin k̄iri m̄ideb ak maḡlsekk lig gi yoknigab. Bin bi ma k̄imnigal; m̄iker dek, ȳm̄ig gek s̄il ma agnigal; yur ma dñigal. Tari ḡinig: l̄im dai ned n̄b ak b̄r k̄ir ḡil miñi ma m̄ideb,” agak.

⁵ Pen Bi kiñ sea ar bisigak ak ȳip agak, “Yad tap maḡlsekk k̄isen n̄b gi lebin,” agak. N̄b aḡil ȳip agak, “Miñim agebin aul ñu k̄il t̄knim̄in. Miñim n̄baul, m̄inim n̄ñjd ȳib, bin bi okok piñ nep n̄ñ dñimel,” agak.

6 Nıb agıl yıp agak, “Tap mıñi agesin okok magılsek bir gipin. Yad bırarık ped okok mıdölögipin, kisen per nep per nep mıdenıgain. Yad nep gen, tap okok magılsek wagın gıl mıdeb. Yad nep gen, tap okok magılsek kır gınıgab. Bin bı an ñig nen gonımiñ, kırop agen, ñig kılam nıb ñig komıñ magıl ñeb ak ñıñnıgal; ma taunıgal, yokop nep ñıñnıgal.

7 Bin bı mıker apek, gos par ma nıñıl, yıp cıg gılıg gi nep mıdenıgal okok, kırop tap agesin aul magılsek ñıñnıgain. Yad Nap kırı mıden, kırı ñıpai yad mıdenıgal.

8 Pen bin bı God nop cıg gon, cınop mıker onıgab agıl pırıkpıal okok; bin bı yıp nıñ dıl kırıg gıpal okok; bin bı tap tımel yıb tap gac yıb gıpal okok; bin bı cıp ñıopal okok; bin si bı si gıpal okok; bin bı kıj wanam gıpal okok; bin bı god tom tap yokop okok sobok gıpal okok; bin bı mıñım esek apal okok; kırı magılsek am mıdenıgal cöb mab mılañ salpa sek yıneb ak. Bin bı mıgan nıbak amnıgal ak, Kauyan Kımnıgal, apıñ, ”agak.

Jerusalem kisen nıb

9 Ejol aknıb ar onıd ned kınañ kırı dapesal okok, ejol nokım alap apıl yıp agak, “Apek, Sıpsıp Ñılık ak, bin ne dıníg geb ak, bin nıbak nep yomen nıñnıgan,” agak.

10 Nıb agek, God Kaun ak yıp goñ lek nıñlıg gi, ejol ak yıp dıl, dam karıp lım dım yırık kıb yıb i ar oklañ alap dad amıl, yıp yomek nıñnek, Taun Kıb Sıñ ak, Jerusalem ak, God seb kab ar alan mıdeb sıñjak nıb aposıp.

11 God Jerusalem kisen nıb ak yokek apek niñlıg gi niñnek, God ne melik tep ke sek mımelik gīp rek ak, taun nıbak ak rek nep melik tep ke sek mımelik gosip. Taun kıl tep nıbak kab tep tep mani konai tauep rek, kab jaspa mımelik gīp rek ak, mımelik gīl mıdeklar.

12 Kab wari par yıb Jerusalem kisen nıb ak kıs kıs gīl, kıjon tam aknıb umıgan alan okok mıdeklar. Kıjon tam aknıb umıgan alan okok kıjon ke ke mıdeklar. Pen ejol aknıb umıgan alan kanīb tam kıjon nıb okok ke ke kod mıdelak. Kanīb tam kıjon nıb okok, dai ar alan Juda wagın ke ke aknıb umıgan alan mıdebal rek, kıjon aknıb umıgan alan okok ke ke ūn kıl tı̄klak.

13 Kanīb tam kıjon nıb okok: pı̄b apeb omal nokım; pı̄b ma apeb omal nokım; pı̄b ma ameb omal nokım; pı̄b ameb omal nokım.

14 Pen wari nıbak ned wagın gīl, kab par kıb aknıb umıgan alan parsek lı̄ lı̄ dıl, kisen wari gīlak ar nıbak. Kab par kıb nıb okok, Sipsip Ñı̄lk mınım dad ameb bı̄ aknıb umıgan alan okok, yıb kırı̄ okok ūn kıl tı̄kel mıdeklar.

15 Ejol yı̄p mınım agosip nıbak yır kab gol dıl gīlak alap dıl mıdeklar. Yır nıbak rek dıl, tap alap yır adip adip lı̄l, tap nıbak par titi gīl rek mıdeblar ak wök pag nīpal. Pen ejol yır nıbak dıl taun kıb nıbak lı̄ nīñníg gek; kanīb tam kıjon abe, kab wari ak abe, taun kıb magı̄lseklər lı̄ nīñníg gek.

16 Pen ejol ne yır nıbak dıl, taun nonım ak yır ak dı̄ adip adip lı̄l, taun kıb nıbak par titi gīl rek mıdeklar ak wök pag nīñek, yad nīñek, usı̄n ar nıb ain twelp tausan stadia amnak; pı̄s kıdadañ nıb pı̄s kıdadañ twelp tausan stadia amnak. Pen

kilan gil adip adip ak rek nep twelp tausen stadia amnak.*

¹⁷ Pen ejol n̄bak ne ȳr n̄bak d̄l, taun k̄b wari k̄s k̄s gak ak, bin b̄ ȳr l̄l wök pag n̄pal rek wök pagil, l̄m eyan n̄b dai ar alan wök pag n̄nek, yad n̄nnek, kiubit akn̄b n̄n juil ar onj̄d adik gi dam omal omal (144) amnak.[†]

¹⁸ Wari n̄bak, kab jaspa apal ak d̄l gi lek m̄deek. Taun k̄b ak, kab gol tep tep glas rek k̄d ȳb ḡlig gi m̄deeb ak nep d̄l gi lek m̄deek ak me, k̄d ȳb ḡlig gi m̄deek.

¹⁹ Kab par k̄b, kab wari kanim eyan m̄deek okok, kab tep tep mani k̄b tauep ke ke konai nep d̄l, kab par k̄b akn̄b umigan alan n̄b okok gi lek m̄deek. Dai nokim n̄b eyan kab jaspa ak gi lek m̄deek; dai ȳgwu nab n̄b ak kab mik, sapaia ak gi lek m̄deek; dai ȳgwu nokim n̄b ak kab komiñ komiñ sek, aget ak gi lek m̄deek; dai ȳgwu par ak kab k̄komim sek, emral ak gi lek m̄deek;

²⁰ dai mamid alan kab sapai abe t̄d abe ulik malik gi m̄deeb, sadoniks ak gi lek m̄deek; dai kagol onj̄d ak kab sapai, kanilian ak gi lek m̄deek; dai ar onj̄d ak kab wihalin, krisolait ak gi lek m̄deek; dai jil onj̄d ak kab k̄komim sek, beril ak gi lek m̄deek; dai ajip ak kab wihalin ke ȳb, topas ak gi lek m̄deek; dai wajrem alan ak kab k̄komim sek abe wihalin abe ulik malik gi m̄deeb, krisopres ak gi lek m̄deek; dai agip alan ak kab sapai, aiasin ak gi lek m̄deek; dai umigan

* **21:16:** Grik minim agil 12,000 stadia agak ak, 2,200 kilomita rek. † **21:17:** Grik minim agil kiubit akn̄b n̄n juil ar onj̄d adik gi dam omal omal (144) agak ak, mita akn̄b n̄n juil omal nokim adik gi dam mamid alan (65) rek.

alanj ak kab mîk, ametis ak gi lek mîdek.

21 Kanib tam kijon aknib umigan alanj okok, magil kolim kibap milep rek tid geb, “pöl” apal ak, kib ke yib aknib umigan alanj dil gi lek mîdek. Taun kib nibak, kanib okok kab gol tep tep glas rek kid gil mîdeb ak nep dil gi lek mîdek ak me, kid yib gil mîdek.

22 Pen taun kib nibak yad God sobok gep karip alap ma niñnek. God Bi Kib, Bi kilis ke yib ak abe, Sipsip Nilik ak abe mîdebir rek, God sobok gep karip alap ma mîdeb; kiri apil mal God sobok gep karip mîdebir.

23 Pen God melik tep ke yib ne mîmelik gil, Sipsip Nilik lam melik giip rek ak mîmelik gil gipir rek, taun nib sijak pit takin wög alap ma mîdeb.

24 Bin bi karip lim ke ke okok nib apil taun nibak am mîdenigal okok, melik tep nibak niñlig gi ajenigal. Kinj lim dai wagin aul ke ke okok nib taun nibak am mîdenigal okok, tap tari tari tep, tap tari tari melik sek karip kiri gilak okok, sek dam taun kib nilik miyan nibak am mîdenigal.

25 Pen taun nibak, kijon okok ma giñngal; kislim ma onigab niñil kijon per per yikil nep mîdenigab.

26 Bin bi karip lim ke ke okok nib apil taun nibak am mîdenigal okok, tap tari tari tep, tap tari tari melik sek karip kiri gilak okok, sek dam taun kib nilik miyan nibak am mîdenigal.

27 God nop asik mosik giip tap ak, taun nilik miyan nibak amnimel rek ma linigab. Bin bi god esek sobok gil gi timel yib giyal okok, taun nilik

mı̄gan nı̄bak amnı̄mel rek ma lı̄nígab. Bin bı̄ per per nep komı̄ŋ mı̄denı̄gal mı̄j nı̄bak eyaŋ, Sipsip Ņılık yı̄b kı̄rop ńu kıl tı̄knı̄gab bin bı̄ okok nep, taun ńılık mı̄gan nı̄bak amnı̄gal.

22

Ñı̄g Komı̄ŋ Magı̄l Ņeb ak

¹ Ejol nı̄bak, ñı̄g komı̄ŋ magı̄l ñeb ak yı̄p yomek nı̄ñnek. Ñı̄g aposı̄p nı̄bak, glas mı̄melık gıp rek mı̄melık gıt aposı̄p. Ñı̄g nı̄bak, God eip, Sipsip Ņılık ak eip, sea kinj kı̄ri apı̄l mal bı̄sı̄gpir sı̄ňak alanj nı̄b kı̄lam juı̄l,

² taun kı̄b kanīb nab sı̄ňak amīl amnak. Ñı̄g gol pı̄s pı̄s mab nı̄bıl per per mı̄denı̄gal mab ak tanak. Mab ur nı̄bak, mı̄ nokı̄m nokı̄m takın ke ke umı̄gan alanj ak nep, per nep magı̄l pı̄leb. Pen mab kas nı̄bak, bin bı̄ karı̄p lı̄m ke ke okok nı̄b kı̄rop gek komı̄ŋ lı̄nímīŋ rek nep mı̄deb.

³ Taun kı̄b nı̄bak, God nop asık mosı̄k gıp tap ak ma mı̄deb. God eip, Sipsip Ņılık ak eip, sea kinj kı̄ri apı̄l mal ak taun kı̄b nab sı̄ňak mı̄denı̄gal. God bin bı̄ ne okok nop wög gıt ńılıg gıt mı̄denı̄gal.

⁴ Taun kı̄b nı̄bak, God bin bı̄ ne okok Sipsip Ņılık mı̄lk dai ne ak nı̄ñnígal. Sipsip Ņılık yı̄b ne ak aun beŋ kı̄ri alanj ńu kıl tı̄k lek mı̄denı̄gal.

⁵ Kıslım ma onı̄gab. God Bı̄ Kı̄b ak melık kı̄rop ak mı̄denı̄gal ak me, sı̄p mı̄laŋ abe, pı̄b abe wög alap ma mı̄denı̄gal. Kı̄ri per nep per nep kinj rek mı̄denı̄gal.

Maŋ mı̄deb Jisas onı̄gab

6 Ne yıp agıl agak, “MİNİM NİBAUL MİNİM NİNJİD YİB MİDEB; MİNİM NIJ DEP NEP MİDEB. Bİ KİB, KAUN NE Bİ MİNİM AGEП NE OKOK KİROP GOS ŅEK MİNİM NE AGELİGİPAL GOD NİBAK NEP, EJOL NE AK AG YOKEK APİL, MAJ MİDEB GİNİGAB MİNİM AK AG ŅOSİP,” agak.

7 “Pen niñim! Ulep mideb niñigain. Tap tari tari kisen giniг geb ak, buk nıbaul mideb. Bin bı an an minim nıbaul niј dıl, ageb rek giniгal okok, tep gek niñlig gi miñ miñ giniгal,” agak.

8 Yad Jon, ejol minim agosip ak abe, tap tari tari gosip ak abe magilsek niñnek. Pen ejol minim agosip ak abe, tap tari tari gosip ak abe magilsek niј sakıl, ap yap ejol nıbak tob wagın ne sijak kogim yimıl, nop sobok giniм, ag niñnek ak pen

9 yıp agak, “Mer! Yıp niг ma giniмin; God nop nep sobok giniмin. Nak God nop wög gi мideban ak, namam God minim agep bi okok abe, bin bi minim mideb buk nab nıbaul ageb rek gi pal okok abe, nıbi God nop wög gi pim rek, yad ak rek nep God nop wög gi pin,” agak.

10 Pen ejol nıbak yıp agak, “Kisen giniгab minim nu kıl tikpan piyak ak, tiг mimoç giл okok ma we gi liniмin; ulep mideb, minim nu kıl tikpan rek magilsek giniгab.

11 Nıb ak niñıl, bin bi gi тимел gi pal okok, kiri ak rek nep nag тимел ar ak nep giлиg gi мidenimel; bin si bi si gi pal okok, kiri ar nıbak nep giлиg gi мidenimel; bin bi gi tep gi pal okok, kiri ar tep nıbak nep giлиg gi мidenimel; bin bi sij midebal okok, kiri aknib rek nep sij midenimel,” agak.

12 “Nıñım! Ulep mideb nıñigain. Mınek nıbak, nıbi bin bi yad okok tari tari gıpım ak nıñıl, pen ak rek nep tap tep nıñigain.

13 Yad bırarık ped okok mıdöligipin, kısen per nep per nep mıdenigain. Yad nep gen, tap okok magılsek wagın gıl mideb. Yad nep gen, tap okok magılsek kır gınigab. Wagın ak yad nep, mıbıl ak yad nep midebin.

14 “Bin bi walij kiri nıg lı tep gınigal okok, mıñ mıñ gınigal. Mab magıl nıbıl per per mıdenigal ak ñen, kiri nıbıl am taun kıb nılık mıgan nıbak amnigal.

15 Pen kain sapeb okok, taun nıbak amnımel rek ma lıp. Bin bi kij wanam gıpal okok, bin si bi si gıpal okok, cıp ñapal okok, tap yokop okok god cın agıl sobok gıpal okok, mınim esek apal okok, kiri mıs eyan nep mıdenigal.

16 “Yad Jisas, ejol yad ak ag yoken, amił nıbep bin bi yad cöc karıp lım ke ke okok midebim okok, nıbep mınim yad nıbaul ag nıb. Yad me, Depid tıkek, tıkel tık dam dapıl gel, Bi Kib mıdenigab aglak ak nep, yad midebin. Yad me, gap poglin kıb karıp tıknıg gek nıñlıg gi ap raneb, apal ak yad nep midebin,” agak.

17 God Kaun ak abe, Bin Bi dıñigab Bin nıbak abe, kiri mal “Owan e!” agebir.

Bin bi mınim nıb aul nıñenigal okok ak rek nep, “Owan e!” agnımel.

Nıbi bin bi nıg nen gıp okok magılsek owım! Apıl, nıg komıñ magıl ñeb ak yokop dıl nıñım.

18 Bin bi mınim buk nıbaul mideb udın lı nıñıl agel, nıbi nıñigabım bin bi okok, tap tari tari

kisen gìnimij mìnım ak nij tep gìnimb. Bin bi ognap mìnım nıb aul nijil, mìnım ognap sek yigog magog genigal ak, God krop pen yur nil gek, miker kib buk nıbaul ageb rek sek dinigal.

19 Pen bin bi an an mìnım nıb aul dai ognap ma din agil krig genigal ak, God krop pen mab magil nilbil per per midenigal agip ak mer agek ma niñnigal; Taun Kib Sij ak am midenigal agip ak abe mer agek ma amnigal.

20 Bi mìnım nu kıl tikpin Bi ak ageb, “Yau! Ulep middeb niñigain,” ageb.

Nib akniib rek tep! Bi Kib Jisas, nak owan e!

21 Bi Kib cin Jisas nibep God bin bi ne yimig gek kod mid tep gitlig gi midonimij. Nib akniib rek tep.

MHNIM KOMIN

**The New Testament in the Minimib dialect of the
Kalam language of Papua New Guinea**

Nupela Testamen long tokples Minimib long Niugini

copyright © 2008 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Minimib (Minimib dialect of Kalam)

Translation by: Wycliffe Bible Translators

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2013-02-07

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 18 Apr 2025 from source files dated 31 Aug 2023

c3b0a7e5-6c23-5e97-9419-62054c911996